

Att ta farväl av köttindustrin

Om en civilolydnadsaktion

farväl köttindustri
räddningstjänsten ● ● ● aktion 6

Idioter!

Läste just om Skövde slakteri. Jag blir så arg. Så inihelvete arg på idioter som er. Jag hoppas att era straff blir kännbara. Detta är inte brott med förmildrande orsaker. Demokrati är inte att förstöra och sabotera. Jag tycker t.ex. inte om vad Ni gör men tänker ändå inte sabotera eller förstöra för er. Man gör inte så i ett demokratiskt samhälle. Använd istället er energi till att föra en demokratisk kamp. Det går inte lika fort eller är lika "häftigt" men så är det i en demokrati. Ni bara förstör för dem som försöker nå samma mål som er men med demokratiska medel. Vanligt folk vänds mot er sak då de egentligen bara borde vända sig mot de kortsiktiga tölpar som utför sabotage. Ni företräder inte alls det vanliga folk som ni själva tror att ni gör. Jag tycker om att äta kött och tycker inte alls det är fel eller skamligt. Däremot vill jag som Ni att djur i fångenskap ska behandlas värdigt. Det är en annan fråga. Driv den istället – med demokratiska medel.

Ruben Wetind
(mailto:farvalkott@mail.com)

Redaktörer: Ida-Lovisa Rudolfsson och Fredric Carlsson-Andersson

Foto: Ida-Lovisa Rudolfsson

Layout: Johan Jaatinen, Ida-Lovisa Rudolfsson och Fredric Carlsson-Andersson

*”Världens djur finns till för sin egen skull. De
skapades inte för människor mer än svarta
människor skapades för vita eller kvinnor för män.”*

Alice Walker

Innehållsförteckning

Förord • 8

Presentationer • 9

Del 1 • Tankar kring en aktion

Idag känns det som att vi aldrig kommer att mötas • 14

Mormor och Fotbollstränaren • 15

Jordnötskakor och ett samtal till Polisen • 19

Den 16:e augusti • 21

Ett par våta sockar och en galonmadrass • 25

Helgens gäst • 27

Vandrande pinnar och anekdoter • 33

En tunnelbaneresor - om att bryta vanor • 36

High tech-tandborstar och akustik • 39

Del 2 • Om köttindustrin

Grisar i köttindustrin • 42

Kor i köttindustrin • 43

Transport och slakt • 45

Del 3 • Om stödarbete

Aspekter på stödarbete och efterarbete • 48

Del 4 • Reaktionen och media

Negativa reaktioner • 56

Positiva reaktioner • 58

Pressklipp - ett litet urval • 60

Del 5 • Efterord

Vad hände sen? • 72

Tack! • 74

Att ta farväl av köttindustrin

Förord

av Lina Flyrén

Så föll mörkret över Skövde även den natten och morgonen därpå kunde till synes obekymrade semesterfirare höra och läsa om några människor som slagit sönder utrustning på ett slakteri. Sommarens värme kunde inte förta budskapet, den inbyggda uppmaningen: en avbruten knivsegg på en avrättningsplats talar sitt tydliga språk.

En avbruten knivsegg visar också vad vi kan använda våra händer till. Det är en motvikt till de händer som envisas med att bygga burar och producera vapen. Lika mycket är det en motvikt till den drabbande passivitet som förlamar sina offer och gör dem oseende och oförmögna att resa sig. Att bryta en knivsegg offentligt är ett sätt att sticka in en liten nål i sprickan mellan omedvetenheten och samvetet, ett sätt att

säga: *den här kniven skulle använts till att skära upp halsen på någon som ville leva, hur kan vi tillåta det?*

Och ibland är de enkla frågorna det som krävs för att någon ska lyfta blicken och se de övergrepp som vi utsätter djuren för. Kulturens medgivande främjar förnekandet men att kategoriskt stänga ute ångestskriken från dem som dör i köttindustrin är sannolikt att förneka även en del av sig själv, av sin samtid. Ju fler människor som använder sitt hjärta, sina händer och sin fantastiska hjärna till att bryta de knivsegg som finns för att döda, desto fortare kan de mekanismer som försvarar den starkes rätt övervinnas. Och desto fortare kan vi vinkande säga: farväl, köttindustri.

Stockholm den 3 februari 2002

Presentationer

Ida- Lovisa Rudolfsson

“Så går en dag i våra liv och kommer aldrig åter.”

J. Gardell

Tiden vandrar visslande förbi medan Mammor och Pappor plockar fläskkottletter i gladpack ur köttdiskarna. Kundvagnarna fylls med djurdelar Nedmalda och Filéade, ägg i kartong värpta av hönor fastväxta i burgolvet bland avföring och damm, ett mjölkpaket och en komamma som aldrig fått se solen vars barn för länge sedan blivit omgjorda till köttfärs. Trehundratjugonio och nittio, liv i din kundvagn. Samma Mammor och Pappor väl medvetna om vilken snedvriden och sjuk industri de ger näring när de fortsätter nöta på den välkända frasen: ”Men vi har ju alltid...”

Världsmedborgare med bilder från TV, debatter från Radio och faktarutor i morgontidningen mitt i hjärnan. De vet mycket väl vad de stöder och bortförklaringarna står på rad bredvid skuldkänslor som gnager. ”Tänker man inte på det så finns det inte.”

Ingen tar sitt ansvar utan menar att någon annan ska göra det. Vem har ansvar för ditt liv och dina beslut? Politiker, Världsmedborgare, Mammor och Pappor lunkar alla vidare hand i hand och väljer utan att tänka medan 80 miljoner liv tillintetgörs och äts upp varje år. När vi idag inte ens behöver äta

kött utan vi mår alldeles utmärkt ändå. (Till och med menar många att vi mår mycket bättre utan.) Varje dag rasslar stålgrindarna och lastbilarna utan luftkonditionering, överfulla med panikslagna djur kör in på slakteriernas gårdsplaner. De löpande banden gnisslar i gång, grisar gasas till medvetlöshet och har tur om de är döda när deras magar sprämmas upp. Tjopp Tjopp Tjopp så huggs huvuden av på slentrian i stålmaskiner dag ut och dag in, medan barnen levande mals ner till mjöl.

Jag menar att det räcker nu! Alla vet, men ingenting händer. I en värld genomsyrad av demokrati på låtsas och väl upptrampade stigar som enbart leder till största maximala vinst måste Alla ta sitt eget ansvar. Känna efter riktigt noga och inte bara ogenomtänkt vislande vandra vidare. Om Makt-

människor sedan har hörsel-skydd och ögonbindlar och vägrar lyssna krävs att vi rycker upp deras invant trevliga världsbild med rötterna. Det krävs direkt handling. Handling nu och idag, för så går en dag i våra liv och kommer aldrig åter!

Tjugotvå år, flicka, inte så värst lång men ganska stark och lite trött på frågan: "vad ska du bli när du blir stor då?" Förundrat tillfreds och nyfiket fri 'för imorgon kan du vara i den Röda Hjältens stad om du vill.' Ibland lite osäkert ängslig inför samma frihet lika med ansvar som kan väga tungt på ensamma axlar.

Glad för att jag älskar, ledsen för att allt för många har ont, frustrerat arg för att världen är sned och hoppfull med energi för att tillsammans går den att förändra.

Fredric Carlsson-Andersson

"And I wouldn't work for you no matter what you paid. I may not be able to change the whole fucking world, but I can be the million that you never made."

Ani di Franco

Jahapp. Nu ska ni läsa om mig. Det är väl O.K, bara ni inte ser mig eller de andra i gruppen som hjältar; någon slags upplyst förtrupp till revolutionen. I den riktiga förändringen är alla lika viktiga, vi har bara gjort något som alla kan göra: börjat agera. Men kanske kan vi fungera som en inspiration.

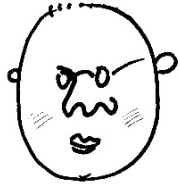
Det är lätt att fastna i namn, begrepp och -ismer. Jag kallar mig inte djurrättsaktivist, även om det är det ordet människor kommer att förknippa oss med. I bästa fall.

För mig hänger allt ihop; ingen orättvisa är egentligen viktigare att ta itu med än någon annan. Förutom sexism-

en som jag tycker löper genom allt. På samma sätt som jag nu gör motstånd mot djurförtryck och köttvansinnet har jag gjort motstånd mot, och kommer jag att göra motstånd mot; sexismen och alla mäns jävla ovilja till förändring, nyliberalismen och klassförtrycket.

Jag tycker om glitter, morgonen efter en stor fest och solrosfrön. I höstas fyllde jag tjugonio och jag bor i ett kollektiv i Spånga. För tillfället i alla fall.

När jag var fyra bet en kanin mig i fingret. Jag tror att kärleken är för stor för att rymmas på en sandstrand med heterosexuella parnormer och motljus. En gång åt jag skalbaggar.

Pelle Strindlund

Mänskligheten är universums centrum. Så tänkte man under lång tid. De astronomer som ifrågasatte den förhärskande världsbilden drabbades av etablissemangets vrede. Galileo Galilei (1564-1642) tvingades avsvära sig sin lära om solen som vårt planetsystems medelpunkt. Giordano Bruno (1548-1600) brändes på kättarbålet.

Mänskligheten är moralens centrum. Så tänker många idag. Människor har ett radikalt högre värde än andra arter och kan sålunda använda djuren som föda.

Den medeltida världsbilden var falsk. Jorden är inte universums centrum. På

samma sätt: den nuvarande synen på djur är falsk. Människan är inte moralens centrum.

Vem har gett oss rätt att trotsa lagen? Så här tänker jag: En fredagskväll ser du hur grannen misshandlar hunden i vardagsrummet. Han piskar med ett koppel. Vad ska du ta dig till? Skriva en insändare? Ringa på polisen? Be ansvariga politiker agera? Ja, det är möjligt att du ska göra allt detta. Men situationen fordrar också att du vidtar åtgärder här och nu. Handgripligen om så krävs. Att du tränger dig in i huset om så krävs.

Del 1

Tankar kring en aktion

Texter skrivna av Farväl Köttindustris medlemmar. Vissa kom till innan aktionen, en del efter och någon mitt i alltihop. Varsågoda.

Idag känns det som att vi aldrig ska mötas

av Fredric Carlsson-Andersson

Döda fiskars blick
ser mig i affären
du ser helgens middag
jag ser döda fiskars blick

Du ser hur polisen får rosor
av svenska folket
jag ser hur de trycker ner femtonåringar
i hundmat
skriker ”ligg still och håll käften”
jag ser sagan om Sverige
bytas ut mot ett slavuppror i Schengenland
du ser ligister

Du ser helgens middag
jag ser döda fiskars blick

Mormor och Fotbollstränaren

av Ida-Lovisa Rudolfsson

Jag pratade häromdagen med en vän som sa att människor känner sig för små och maktlösa för att orka tro och kämpa för förändring och jag förstår den känslan.

En känsla som på något sätt genomsyrar hela vårt samhälle och lamslår oss. I och med EU, i och med en strävan bort från det småskaliga nära till det stora och maximalt effektiva där de multinationella företagen är flaggskepp känns det som om vi krymper. Mitt emellan ofattbart stora summor pengar som med hundradels sekunder byter databaser med varandra runt om världen och med ett skutt kan rasera ett lands ekonomi, en by i innersta Dalsland, splittra en familj och få grannen att ta självmord känns det som om vi bara blir mindre och mindre.

Makten försvinner allt längre

bort, blir suddigare och suddigare, snart syns den inte mer. Beslut som rör oss fattas av någon vi inte vet vem, någonstans vi bara har hört talas om på radio och av orsaker vi inte riktigt förstår. (Skulle vi vilja förstå blir vi intalade att det är allt för komplicerat för sådana som vi, små och obetydligt vanliga.)

Men vad jag har förstått så innebär att leva i en demokrati att alla ska få vara med att bestämma. Alla ska ha en röst och ingen är obetydligt maktlös hopplös. Som det är nu verkar Demokratien vi lever i mest vara på låtsas, ett ord som ser fint ut på papper. Beslut på beslut fattas innan vi har hunnit säga hej ens, de görs krångliga och hemliga och de som fattar dem gömmer sig bakom tonvis med kravallstaket och murar av poliser med sköldar och batong.

Inte alls konstigt att känslan av litenhet sakta smyger sig på och lägger sig tillrätta i magtrakten.

För dem som sitter därinne, gömda och avskärmade, och tar beslut samtidigt som de öppnar presenter för några tiotals miljoner och äter lammstek med kungen, passar det utmärkt att människor sitter hemma och känner sig obetydligt små. Det är bra om Mammorna, Papporna, Mormor och Fotbolls-tränaren tittar på uppköpta tevekanaler och slukar vinklade tidningsartiklar utan kritik med frukostgröten. För människor som känner sig små och obetydliga tror inte att de kan förändra någonting. De tror att de är ensamma, för att maktmänniskorna vill att de ska tro att de är just ensamma. De vill att vi ska tro att det är viktigare att tänka på att du är normal som alla andra, eller på hur många kilo du väger (gångar din längd, delat med din vikt, lika med 25, då är du inte överviktig) eller hur många siffror du har i din bankbok på the Internet, eller vem som lurar vem i årets upplaga av

Expedition Robinson än att vilja leva i en värld där alla kan äta sig mätta och somna i en varm säng. De vill att vi ska tro att det är viktigare att i deprimerad panik jaga efter lyckan som är att grilla fläskkotlett med kärnfamiljen i solsken än att protestera mot att 80 miljoner djur dödas varje år helt i onödan. De vill att vår önskan och vår förhoppning om att alla, oavsett kön, ras och hudfärg ska respekteras och ska ha lika rätt till liv, ett liv i frihet, ska suddas ut och glömmas bort.

För att de inte ska lyckas med det måste vi alla ta vårt ansvar. Vi måste trotsa våra rädslor, rädslan för att göra fel, vara annorlunda, bli uttittad, utskrattad, utskämd, bli berövad vår frihet, få böteslappar med mångsiffriga belopp eller prickar i register. Vi är inte små och obetydliga. Inte heller är vi maktlösa hopplösa och absolut inte ensamma. Utan vår hjälp stannar maktmänniskornas värld. Att säga nej till sådant vi tycker är fel, vägra stödja lidande och förtryck, sluta inhandla varor från företag som

förstör naturen, skrika högt och konkret förändra det som är snett, det är vår enda chans.

Samme vän frågade mig om jag hade tänkt på vad som skulle hända om alla började bryta mot lagen och försökte ändra på vad de tyckte var fel? Ja just det, tänk om alla gjorde det. Tänk om alla tröttnade på den här demokratin som bara verkar finnas på papper, på alla de beslut som tas och lagar som finns utan att man haft en endaste liten chans att påverka, på förtrycket och orättvisorna som i allra högsta grad är verklighet, nära och på riktigt, som de allra flesta tycker är fel men som inte alls verkar försvinna, utan snarare tvärtom. Tänk om Mammorna och Papporna slog av sina teveapparater mitt i ansiktet på EU-generaler och toppdirektörer och Mormor rev i sönder skvallertidningen och gjorde kungafamiljen utan överkropp och de tillsammans började förändra vad de tyckte var fel.

När Mormor börjar riva ner ICA Supermarket skylten och

skrika *go home* till tomaterna från Nya Zeeland, som av någon konstig anledning är mycket billigare än bonden Olssons tomater, bara för att han inte vill förgifta miljön och odlar ekologiskt, då skulle maktmänniskornas värld börja vackla.

“Bortförklaringarna i de uppköpta medierna skulle komma på löpande band: ligist, huligan, kriminell, yrkesaktivist, vegan, vilseledd, omogen. Men inget skulle stämma på Mormor. För hon är just bara en vanlig Mormor som fått nog.”

Bortförklaringarna i de uppköpta medierna skulle komma på löpande band: ligist, huligan, kriminell, yrkesaktivist, vegan, vilseledd, omogen. Men inget skulle stämma på Mormor. För hon är just bara en vanlig Mormor som fått nog. Polisstyrkor

med batong och hjälm skulle kallas in för att omringa och slå Mormor samtidigt som de skulle skrika: ‘sätt dig ned för helvete.’ Sedan skulle de låsa in henne och Maktmänniskorna skulle hånfullt skratta och säga att Mormor var skyldiga dem minst hundrasiffriga belopp. Men samtidigt som Mormor blev utskrattad bakom lås och bom var det en annan Mormor som eldade pensionsvalsblanketter på Göran Perssons kontor, en Farfar som fritog burhöns och gav dem liv i frihet ålderdomshemmets gräsmatta, en Pappa

som parkerade hela dagis-utflykten mitt på motorvägen och dansade ringdans mot massbilismen, en högstadie-klass och dess lärare som på samhällskunskapen sprayade sexistisk underklädesreklam fulla med slagord, en fotbolls-tränare som hängde upp en "Kött är mord"-banderoll på Scanbilen och sedan monterade bort däck och en Mamma som trött parkerade kundvagnen och beställde in en sju-rätters veganmiddag på Operakällaren som hon åt med fingrarna för att sedan springa därifrån mätt och belåten med mat i hela ansiktet och lämna en tre kronors rabattkupong på tvättmedel som betalning. Tillslut skulle inte maktmänniskornas bortförklaringar, hot och falska leenden vara nog. Deras värld skulle falla, med ett vackert dock något läskigt gigantbrak. De skulle förstå att vi inte nöjer oss med en demokrati på låtsas, vi tänker vara med och bestämma hur vår värld ska se

ut och låter de oss inte så gör vi det ändå.

Så om alla börjar förändra det de tycker är snett, orättvist och galet skulle maktmänniskorna darra i knäna och vi skulle kunna ta tillbaka vår demokratiska makt, sa jag till min vän. Fast med en reservation, så länge vare sig människor eller djur kommer till skada. Ekonomiska och materiella skador måste man räkna med då hela det sneda systemet bygger på en samling i hopkokta lögner om att den med mest pengar och saker vinner. Människors och djurs rätt till liv och frihet är mycket viktigare än materiella ting och pengar.

Jag vet att det inte är lätt gjort. Utan kanske det svåraste av allting. Men tillsammans, med hjälp av varandra, så blir det i alla fall lite lättare ... och vad har vi för val?

Jordnötskakor och ett samtal till Polisen

av Ida-Lovisa Rudolfsson

Hallonsaften och jordnötskakorna var framställda på ett av borden i personalrummet tillsammans med ett brev där vi förklarade vilka vi var, vad vi hade gjort och varför. Fikat var tänkt att stå där och vänta på att slakteriets anställda skulle hitta det på måndag morgon när de kom till jobbet.

Jag funderar ett ögonblick på om saften och kakorna skulle ätas upp eller om de med stor vrede skulle slängas i någon vägg, stampas på och slutligen hamna i papperskorgen. Det vore synd på så goda kakor.

Tillbaka ute i själva slakteriet samlar vi ihop verktygen, går en sväng och beskådar resultatet av vårt arbete. Det ser bra ut, på kakelgolvet ligger avbrutna knivar i en hög, avklippta sladdar hänger och dinglar obrukbart, dödsmaskiner ser trasigt sneda ut,

en datormaskin är krossad och har oregelbundna spår efter slaggslag och reglagen till de löpande banden hänger i småbitar, vi tänker att några liv ska nog inte behöva tas på Skövde slakteri på ett tag.

Jag har ansvaret för att ringa till polisen och slå 112. Jag ber om att få bli kopplad till polisen och berättar vad det gäller, sedan kopplas jag till polisen i Skövde.

- Jag befinner mig på Skövde slakteri och ingår i en djurrättsgrupp som heter Farväl Köttindustri. Vi har precis oskadliggjort slakteriutrustning här och skulle vilja att ni kom hit och kontrollerade att det blivit genomfört så att inte slakteriet sedan kan mörklägga händelsen.

Förvåningen är ett faktum och det är tyst för ett ögonblick.

- Vad sa du att ni hade gjort

sa du?

Polismannens förvirring är lika påtaglig som den breda dialekten. Jag förklarar en gång till vad vi har gjort och förtydligar det hela med att berätta vad det är vi har gjort sönder.

- Men jobbar du där eller?

Frågan väcker skrattet i magen men det är inte riktigt läge att skratta polisen rakt i örat, han funderar nog redan i termer av skämt och dolda kameran. Så jag trotsar skrattet och berättar en gång till vad vi har gjort och förklarar att jag inte jobbar på Skövde slakteri AB.

- Men är ni utanför slakteriet då?

- Nej vi är inne på slakteriet.

Börjar bli lite irriterad och betonar varje ord med noggrann övertydlighet.

- Men det är väl inte öppet nu?

Nu kan jag inte låta bli och skratta.

- Nej det är inte öppet nu, men vi har brutit oss in!

- Är du med i en förening eller?

- Nej jag är inte med i någon förening.

Jag tänker att han kanske börjar förstå och förklarar att vi är en djurrättsgrupp och berättar snabbt vad som har hänt, igen.

Ännu ett ögonblick av tystnad.

- Men varför då?

Jag tänker på rumpnissarna i Ronja Rövardotter och deras eviga tragglande av just denna fråga.

- Det finns livsfarlig utrustning här inne på slakteriet. Utrustning som dödar djur. Vi anser att det är utrustning som måste oskadliggöras så att inga fler djur kan dödas här inne. Vi i västvärlden behöver inte äta kött längre så de övergrepp mot djuren som pågår här är oacceptabelt. Det är dags att köttindustrin upphör.

- Jaha, polismannen mumlar och harklar sig. Kommer ni vara kvar på platsen?

Jag svarar att vi väntar på dem, då vi vill vara med när de kontrollerar att utrustningen blivit förstörd. Jag ber honom också att de ska skynda sig, jag är äcklad av lukten av död som sitter i väggarna, blodpölar på golven, håren från djur som är fastklubbade på metallen och vetskapen om att det i rummet hängde rader med döda grisar i taket.

- Jag skickar väl ner några som kan prata med er då, säger han och jag tackar och säger hejdå.

Medan vi väntar på att de ska komma sätter vi oss utanför i mörkret på trappan och andas in den regnvåta nattluften.

Den 16:e augusti av Pelle Strindlund

Det är sen eftermiddag och gatan är ovanligt stilla, jag öppnar fönstret ytterligare. Den fuktiga värmen tränger sig in i rummet. Tjugosex grader och sol. Jag väntar med promenaden, fortsätter att plocka i en hög med tidningsurklipp, de ointressanta går ner i pappersinsamlingen. Snart har jag tre klipp framför mig på skrivbordet.

Hur ser tapperheten ut? Så där kanske, tänker jag och pekar på ett suddigt fotografi av Barbro Björklund, besiktningsveterinär på Livsmedelsverket. *ATL*, lantbrukets affärstidning, den 20 april 2001 berättar: Björklund har anmält Bollnäs slakteri för systematiskt djurplågeri. I anmälan får vi bland annat veta att "Tre personer deltog i misshandeln. En vred svansen och sparkade

kon på bakbenen, en stod på djurets vänstra sida och satte en elpåfösare på djurets hals och den tredje personen stod på djurets högra sida och satte elpåfösaren på djurets högra lår." Björklunds anmälan rymmer ett förtiotal punkter med anmärkningar.

Ägarna, Swedish Quality Meats, reagerar med att skriva Livsmedelsverket och ber dem förflytta henne från slakteriet.

Nu blir jag intresserad av den här historien och letar i ett nummer av *Djurens rätt* efter en intervju med henne. När livsmedelsverket vägrade att flytta Björklund svarade slakteripersonalen med att strejka. Hon säger att hon är förvånad över att även de anställda reagerat så kraftigt på hennes kritik. "Det är särskilt underligt att facket har lierat sig med arbetsgivaren.

Facket har varit helt lojalt mot slakteriets VD och använt sig av hans uppgifter mot mig.”

Jag drar till mig klippet ur *ATL* igen. På den suddiga bilden ler en femtioårig kvinna under rubriken *Inbrott hos "obekväm" veterinär*. Två veckor efter att hon gjort anmälan bryter sig någon eller några in på hennes kontor på slakteriet. Pärmar och andra papper kastas på golvet men inget stjäls. Björklund kollar inbrottet till hennes anmälan. Platschefen på slakteriet tror inte på någon samband. Han säger till tidningen att han ”inte kan se annat än att det var någon utifrån som kanske letade efter sprutor.”

När själva avrustningen av slaktutrustning var klar stod vi tre utanför slakteriet och väntade på att bli intagna till förhör. Vi väntade tillsammans med två poliser. En av dem sa till kollegan att platschefen för slakteriet skulle komma. En stöt träffade mig i bröstet och jag sa med ett nervöst skratt till Fredric och Ida-Lovisa att ifall slaktare dök upp här, ja då höll jag mig gärna i närheten av

poliserna.

Barbro Björklund fick djurrättsutmärkelsen Guld-rättan 2001. Bollnäs slakteri läggs ner till hösten.

Det andra klippet tror jag är från *Ordfront magasin*, ett citat. Esaias Tegnér (1782-1846) - ”vår mest uppburne

“Är grisarnas lidande priset som måste betalas för dygdens och skönhetens triumf? Nej. Motivet är - som förhørsledaren på Skövde polisstation träffande uttryckte saken - att folk vill ha en smaksensation.”

romantiske dik-tare”, enligt lexikonet - kritiserar sin tids stormakter: ”Negeren piskas till döds, ack för att sockra ditt te.” Grisarna kast-reras utan be-dövning, lever i bullriga stall, transporteras långa sträckor och dör på en industri. Varför? Är våldet nödvändigt för att det Goda ska segra mot Ondskan? Är miss-handeln en tragisk men ofrån-komlig följd av kampen för demokrati? Är grisarnas lid-ande priset som måste betalas för dygdens och skönhetens triumf? Nej. Motivet är - som förhørsledaren på Skövde polisstation träffande uttryckte saken - att folk vill ha en *smaksensation*.

Det tredje klippet häromst kan jag inte spåra. Det är en insändare, men datum och

tidning är okända. En man kritiserar aktivister som ”sätter sig över lagen”. I Sverige har vi demokrati och det finns möjlighet att ändra på sådant man inte gillar på lagliga vägar. Lagbrott i moralens namn kan alltså inte försvaras.

Jag vet inte varför jag sparar detta. Att tala om att sätta sig över lagen - eller att ta lagen i egna händer - låter som ett retoriskt grepp. Det ska väcka associationer till maffiauppställningar, medborgargården eller liknande.

Det Farväl Köttindustri gjorde kunde ju lika gärna beskrivas som att ”självtändigt reflek-tera över när lagen måste brytas” eller ”att inte blint lyda lagen”.

Inte heller argumentet som presenteras i insändaren förefaller betvingande. Är skillnaden alltid så stor mellan demokrati - i betydelsen att majoritetens vilja styr - och diktatur? Också i en diktatur kan man ju påverka lagarnas utformning, genom att försöka påverka diktatorn. Och i en demokrati där en majoritet bestämt sig för en uppfattning kan chanserna att ändra denna majoritets åsikter vara

minimala. Är chansen att få en majoritet av Sveriges befolkning att tycka att djurdödande ska förbjudas verkligen större än att få en diktator att tycka detta? Slutsatsen är självfallet inte att det är likgiltigt huruvida vi har demokrati eller diktatur utan att det faktum att vi lever i en demokrati inte är

“Majoriteter kan ha fel. De kan ha fruktansvärt fel. En demokrati kan alltså försvara felaktiga uppfattningar. Detta tycker jag rättfärdigar vår aktion.”

någon slutgiltigt skäl för att alltid lyda lagen.

Majoriteter kan ha fel. De kan ha fruktansvärt fel. En demokrati kan alltså försvara felaktiga uppfattningar.

ar. Detta tycker jag rättfärdigar vår aktion. Majoriteten av svenska folket misstar sig när de tror att det är okej att använda djur som livsmedelsproducenter. Det är viktigt att den minoritet som inte begått detta misstag agerar och ingriper mot denna majoritets brutala politik.

Om någon hävdar att vår aktion var odemokratisk i bemärkelsen att vi inte lydde de lagar som majoriteten stiftat svarar jag alltså: om du med demokrati menar majoritets-styre, ja då är det nödvändigt att bryta mot denna demokrati vid vissa tillfällen.

För övrigt bör man komma

ihåg att människan inte är en majoritet gentemot de andra djurarterna. Det finns fler djur än människor i Sverige. Homo sapiens apartheidregim är alltså, precis som i Sydafrika, ett minoritetsstyre.

Det verkar som folk börjar komma hem från jobbet. Grannen snett emot parkerar en släpvagn, med metallställ för att transportera glasskivor. Sonen i huset åker rollerblades, det klappar och slirrar från hjulen. En katt lägger sig i skuggan under vagnen.

Om några timmar är det

svalare, då går jag ut. Jag ska gå västerut, mot travbanan, upp genom villaområdena. Längre ner på gatan passerar jag då Wallin. Han är pensionerad slaktare och har bott på gatan sedan jag föddes eller åtminstone så länge jag kan minnas. Jag ser honom framför mig i hans Volkswagen Passat. Vi spelar landhockey och han kör försiktigt. Han har kört en Volkswagen Passat i många år, vad han har för bil nu vet jag inte. Jag sticker ut huvudet och ser mot garageinfarten, men den är tom.

Ett par våta sockar och en galonmadrass

av Ida-Lovisa Rudolfsson

Klockan är närmare halv fem på morgonen när piketbussen parkerar vid Skövde polishus.

- Jaha nu är vi hemma, säger polismannen som suttit med oss där bak. Jag tycker det var gulligt sagt och ler mot honom, han ler dock inte tillbaka. Kanske var det något kodord till de andra poliserna och inget att le eller skoja om. Vi hoppar ut och en polis håller i gentlemannaanda upp dörren för oss. Poliserna som sitter vid skrivborden och som möter oss hälsar artigt och jag får följa med en kvinnlig polis till ett separat rum, medan Pelle och Fredric stannar kvar i det första rummet. (Dem såg jag inte mer förrän vi träffades ute i solen, i frihet, senare samma dag.)

“Jag känner mig väldigt skrattig och glad, känns som om det förbryllar poliserna en aning.”

Jag känner mig väldigt skrattig och glad, känns som om det förbryllar poliserna en aning. Stämningen är sömnigt mysig, vi småpratar lite om Skövde. Polisen ber mig ta av mig mitt halsband och mina armband, jag förklarar att alla inte går att ta av. Hon ler och säger att jag inte behövde bry mig om dem. Hon tar av mig min luvtröja och tittar skeptiskt på mina kläder.

- Är det där en klänning eller en tröja eller...? Jag skrattar åt mitt egenhändigt kreerade plagg och rycker på axlarna.

- Jag kanske kommer frysa om jag inte får ha luvtröjan, säger jag. Polisen funderar och säger att jag kan få ha på mig luvtröjan om jag tar av mig

klänningen. Jag vet inte riktigt vad för slags regler hon grundar det på men gör en missnöjd grimasch.

- Äsch ha på dig alltihop. Men vi måste ta av dig BH:n sedan i cellen.

- Jaha, men när får jag ha på mig den igen? Ser scenariot att behöva vara utan BH i flera veckor framför mig.

- Den får du tillbaka om ni blir häktade, det är bara i förvaringscellen den måste av.

Mina skor är genomblöta och strumporna också. Jag tar av mig dem och hänger mina sockor över en av polisernas skrivbord. En blå back skjuts fram och jag beordras att lägga ned alla mina saker i den. Mobiltelefonen piper till och jag har fått några meddelanden.

- Är det okej om jag läser dem, frågar jag. Polisen rycker på axlarna och jag läser meddelandet från min lillasyster. Det är skönt att veta att det finns de som tänker på mig när jag leds till cellen.

- Här är det. Vill du något så är det bara att ringa. Polisen pekar på en metallapparat som sitter på den gula väggen.

- Hur länge tror du det dröjer

till vi blir förhörda?

- Det tar nog ett par timmar, försök sova om du kan. Sedan stänger hon, först den ena dörren och sedan den andra, med ett rassel är jag berövad min frihet och lämnad till mig själv. Inlåst.

Egentligen är jag inte alls trött. Eller rättare sagt så är jag nog det, men allt som har hänt och det som väntar gör mig klarvaken.

Madrassen är knallgul och i galon, en brun frottéfilt där det står Polisen på ligger vikt ovanpå en kudde med örngott av papper. Som på dagis, där vilade vi middag på röda galonmadrasser och täckena var även där i frotté, gröna. Fast likheterna mellan fyllecellen och middagsvilan på dagis är inte fler än så och tankarna på tiden för länge sedan försvinner snabbt. Jag lägger mig ned och hoppas på att kunna sova. Tankarna hinner dock ta många nya vändor, kvällens händelser ses ur ett antal olika vinklar och framtiden spekuleras näst intill sönder innan jag försvinner bort till de bottenlösa drömvärldarna.

Helgens gäst av Pelle Strindlund

Ida-Lovisas telefon ringer, hon lutar sig fram mot chauffören och frågar om hon får svara. Det får hon inte. Ska hon då stänga av den? Gör det på stationen, svarar han.

- Det är nog TT igen, säger hon och vänder sig emot oss.

Vi lämnar Skövde slakteri och åker genom ett industriområde; korrugerad plåt, ett lastbilssläp, upplysta betongfasader, taggtrådsstängsel. Vi passerar en godisfabrik. Polisvanen kränger tungt i kurvan.

Ida-Lovisa sitter snett till höger om mig, vid min högra sida sitter en polisman och rakt framför mig sitter Fredric.

Han ler och stryker handens insida mot käken. Han har nyligen avlägsnat skägget och den slätrakade kinden verkar

intressera honom. Ida-Lovisa trummar med fingrarna. Blickarna vandrar mellan oss, någon viskar: det här gjorde vi bra, jäkligt bra.

Minuterna går, uppmärksamheten släpper, huvuden faller bakåt mot nackstöd. Klockan är

nästan fem och vi har jobbat hela natten. Jag blundar.

TT alltså. Då kommer det på Ekot. När hör de

det? Troligen vid tio. Morsan byter om för kyrkan och farsan diskar efter frukosten, då slår han på radion. "Tre djurrättsaktivister bröt sig i natt in på ett slakteri i Skövde. Förstörde slakteriutrustning. Anmälde sig själva till polisen. Olaga intrång. Grov skadegörelse. Åldrarna 22, 28 och 29." Morsan kommer att försöka få tag på

mig. Inget svar. I morgon ringer hon Skövdepolisen.

Vanen står stilla. Jag öppnar ögonen och ser att vi stannat vid en korsning, där en långtradare blockerar vägen. Vår chaufför kliver ur och går mot förarhytten för att reda ut situationen. Ögonen sluts på nytt. Tankar och minnen drar genom medvetandet men samlar sig snart.

Jag är på väg till mitt barn-doms hem. Bussen passerar sågverket. En gaffeltruck åker in genom porten. Vid stängslet står en man och röker, ingen jag känner igen. När vi åker förbi möbelfabriken spanar jag på parkeringen men ser inte farsans bil.

Den gulröda Shellsnäckan dyker upp på vänster sida, mina högstadiesomrars mack. Shell: samma bolag som levererar olja till apartheidregimen. Men det visste jag inte när jag sommarjobbade där.

Mitt emot ligger ICA-butiken och anslagstavlan. Strax framme. Jag kränger på mig ryggsäcken och går fram i bussen.

- Kan du stanna vid brev-lådorna uppe på krönet?

Jag står och ser efter bussen när den försvinner i horisonten. Klockan är kvart över två. *Klockan fem är farsan hemma. Lite drygt tre timmars respit.*

Jag går längs grusvägen, i svag uppförsbacke. På höger sida: ett förfallet tvåvåningshus. Inget har bott där på tio år.

På vänster sida: en villa i mexitegel. På gräsmatten strålar en fontän, en delfin duschar sig själv. Runt några björkar är ringblommor planterade. Jag skakar på huvudet. Vägen går genom potatisåkrar. Efter femhundra meter viker jag av till vänster där en brant backe leder genom en kort aspallé till ett rött hus i två våningar. Jag knotar uppför den branta backen. Ryggsäcken känns tyngre, och stegen blir kortare.

Där är det. Morsan sitter med en kaffekopp på förstukvisten. Hon har en av sina vardagsklänningar på sig. Hon blickar ner mot allén och vinkar. Jag sträcker upp en hand, går över gräsmattan och kränger av mig ryggsäcken. Hon reser sig upp och möter mig, stryker handen mot min kind som hon brukar.

- Välkommen hem.

Vi står i mitt pojkrum. Det är nystädat.

- Jag har gjort i ordning lite.

Sängen är förstas bäddad. På skrivbordet står en vattenkaraff med ett glas.

Hon lägger ett par handdukar på nattduksbordet.

- Är det något mer du tror att du behöver?

- Nej, tack. Det här ser fint ut.

I så fall låter jag dig vila en stund. Jag finns i trädgården om det skulle vara något, jag tänkte att vi skulle få plommonpaj till efterrätt.

Borde jag inte säga det nu, när maten är på tal? Så får hon åtminstone ett par timmar innan farsan kommer hem. Jag kunde ju åka och handla och så hjälpa henne med middagen.

- Vi äter lite tidigare idag. Stig har tagit ledigt för att hjälpa Mona att köra möblerna.

- Vad då för möbler?

- Hon och Mats ska ju flytta ihop, visste du inte det?

- Jo visst, det hade jag glömt.

- De kommer allihop till middagen.

Hon försvinner nerför trappan. Jag drar ner rullgardinen, släcker ljuset och lägger mig på sängen.

Jag vaknar av steg i trappan. Jag känner igen de stegen, tyngre än morsans. Han knackar på dörren.

- Kliv in.

Han sticker in huvudet.

- Hej studenten. Här ligger du och sover mitt på blanka eftermiddagen. Är det sånt ni får lära er i där nere?

- Tjena, farsan.

Han står i dörröppningen och ler. Jag sätter mig upp i sängen. Han står kvar. Rummet är tyst. Jag reser mig och drar upp rullgardinen. Där står bilen, med en släpvagn. Jag frågar om den är ny. Det är den. Vi bestämmer att vi ska titta på den efter maten, som nu är serverad.

Den första jag ser när jag kliver in i köket är Mats, som sitter vid matbordet och läppjar på ett glas öl.

Vi hälsar.

Morsan och Mona står vid spisen.

Mona lägger ifrån sig vispen och kommer emot mig. Vi utväxlar en omfamning.

Morsan ropar ner i källaren:

- Stig, du är bjuden på mat. Mona går tillbaka till spisen. Jag sätter mig vid bordet, som är dukat med servetter, och sneglar mot ugnsluckan.

Maten står på bordet. Jag trycker ner en servett i kragen. Alla blir stilla, Mona leder bordsbönen.

- Herre, välsigna oss, och dessa dina gåvor. Amen.

Älgsteken ligger på ett underlägg av trä, framför Mats. Till vänster om honom sitter Mona, därefter morsan, och sedan jag. Till höger om mig,

farsan. Mats börjar skära en skiva.

- Kan jag servera dig Mona?

- Men ge Joel först, invänder hon. Han är ju gäst.

Jag tar sats, men Mats är snabbare, och säger med ett skratt:

- Han får tids nog.

Han serverar en tjock bit på Monas tallrik.

Min blick vilar på en ugnsfast form med hasselbackspotatis. Ströbrödet har morsan gjort själv. Aldrig att hon skulle köpa något sådant.

- Joel, varsågod.

Hon serverar mig blomkål. Sedan räcker hon sin tallrik till Mats.

- Bara en tunn skiva till mig.

Farsan öppnar en ölflaska. Det pyser när kapsylen åker av.

- Vill du ha?

Jag rycker till. Farsan bjuder på öl. Det har han aldrig gjort förut.

- Nej tack.

Tackade jag ja skulle de väl oro sig för att jag skaffat mig alkoholvanor.

Köttbiten glider ner på morsans tallrik. Mats sätter kniven mot steken. Nu är det min tur.

- Du behöver inte skära någon bit åt mig. Jag äter inte kött längre.

Mats verkade inte ha hört vad jag hade sagt. Han balanserar

en tjock skiva stek på kniven, som han riktar mot mig.

- Ta den, innan jag tappar den.

Knivsudden dallrar. Det gör också köttskivan ovanpå.

- Du behöver inte servera mig den. Jag har blivit vegetarian.

Jag äter inte kött.

Köttskivan faller av kniven, ner i grönsaksfatet.

Morsan sänker besticken, men farsan fortsätter att äta ett par sekunder, innan han vrider sig mot mig. Min blick är fäst på Mats.

- Jag har slutat med kött. Jag har blivit vegetarian.

Morsan tar en gaffel och fångar upp köttbiten ur de kokta morötterna. Hon lägger den i en servett, reser sig från bordet och går med den till soppåsen.

Jag följer henne i ögonvrån.

Farsan återupptar sin måltid, han doppar potatisen i gräddsåsen. Jag ser att han sneglar på mig, men han undviker ögonkontakt.

Mats verkar inte hört vad jag sagt.

- Vill du inte ha?

Han har lagt ifrån sig köttkniven.

- Nej, det är bra så här. Jag äter potatisen och grönsakerna.

- Du är väl inte sjuk? frågar Mona oroligt.

Jag blundar och skakar på

huvudet.

- Nej, jag har bara slutat äta kött.

Mona och Mats tittar på varandra. Det blir tyst några sekunder. Morsan sätter sig på nytt.

Mona söker ögonkontakt.

- Men älgkött äter du väl.

Jag ser mot

farsan som sänker huvudet.

- Jag har slutat med allt kött. Jag tycker att människor ska respektera djur, inte äta dem.

Måltiden avslutas med plommonpajen.

- Äter du det här? frågar Mona.

- Ja, det är bara kött jag inte äter.

Det stämmer inte riktigt. Det var länge sedan jag åt mjölk eller ost. Men jag vill inte chockera dem mer än jag redan gjort, tänker jag, och håller marsansås över min pajbit.

När kaffet är avslutat går Mats och Mona. De säger att de har mycket att göra hemma, de ska packa upp. Farsan försvinner ut i garaget. Morsan slår på radion och tar sig an disken. Jag går upp för trappan till mitt rum.

Timmarna släpar sig fram. Jag ligger på sängen, plockar

upp en bok ur en hög vid sängen, tittar på omslaget, vänder på den, och låter den falla tillbaka. Den ceremonien upprepas några gånger under lördagen. På kvällen ringer jag Max, men ingen svarar.

På söndagsmorgonen är morsan är i kyrkan, och farsan

ute och ser till ett skogsskifte.

Efter frukosten, som morsan ställt fram, hittar jag ett par citroner i kylen och gör en kaka. Jag har gjort den flera gånger,

men lyckas inte få den fluffig. Också den här gången blir den platt.

På eftermiddagen serveras kaffe. Mats och Mona har kommit. Morsan ställer fram kakor, jag ställer fram citronkakan. Mats och farsan pratar om nyförvärv inför den nya hockeysäsongen. Ingen har ännu kommenterat mina nya matvanor. Närmast kommer morsan, när hon tar en bit av kakan, och utbrister:

- Den var ju riktigt god.

Hon lägger sin hand, den är varm, på min underarm. Hon ler mot mig.

Efter kaffet ska Mats och farsan gå och hämta verktyg som blivit kvar på ett hygge. Jag

följer med. Det har slutat regnat. Traktorstigen går genom granskog, då och då kommer en vindstöt och vatten faller från grenarna över oss. Vi kommer ut ur skogen där ån är skymd bakom sly. Farsan säger att det är bedrövtligt att folk låter det växa igen så här och Mats instämmer förstås. De bestämmer att han ska han kan låna en röjsåg av en arbetskamrat. Vi hämtar verktygen. På vägen hem stannar vi och inspekterar en vindfälla.

När jag stiger upp har farsan åkt till jobbet. Jag äter frukost ensam i köket medan morsan sitter framför teven och stickar.

Hon följer mig till busshållplatsen. Solen skiner, och flera av grannarna är ute. Jag hälsar, men inbjuder inte till småprat.

Chauffören står och röker. När han ser oss komma fimpar han sin cigarett, och sätter sig i förarsätet.

Vi stannar några meter från bussen.

- Jag gjorde smörgåsar åt dig. Och här är läsk. Har du pengar?

- Ja. Du, morsan.

Jag gör en paus.

Bussens motor gick igång.

- Nu måste du hoppa på. Annars blir du kvar här.

Hon sveper kappan om sig, lägger armarna i kors och börjar gå längs vägen.

Jag kliver på, betalar och går mot de bakre sätena. Jag är den enda passageraren ombord.

Ljudet av gatsten under däcken. Jag ser rakt in i Fredrics ansikte. Vi är snart framme säger han och vänder sig mot Ida-Lovisa, som blickar ut över Skövdes stadspark. Hon vrider sig inåt, mot honom. Hon ler med mungiporna riktade nedåt och ser sedan mot mig, också Fredric vänder sig mot mig.

Chauffören har hållit hög och beslutsam hastighet under hela resan. När vi nu passerar en vägbula gör farten att vanen tar ett hopp. Jag känner hur jag bryskt lättar ett par centimeter från sätet. Under taket sitter ett handtag som tjänar till att hålla sig i, vid just sådana här situationer. När Fredric stöts upp ur sätet slår skärmen på hans keps i handtaget med följd att kepsen singlar mot golvet. Det ser dråpligt ut, vi fnissar.

Vandrande pinnar och anekdoter av Ida-Lovisa Rudolfsson

Jag tror inte jag fick sova i så många timmar. Klockan nio väcks jag av att dörren öppnas med en smäll och jag studsar upp ur sängen.

- Du ska till förhör, säger en polis och jag följer yrvaket med honom. I förhörrummet möts jag av en oerhört trevlig och energisk person i civila kläder. Han presenterar sig, kramar och skakar min hand hårt och

ber mig slå mig ned på andra sidan skrivbordet. Jag sätter mig, gnuggar mig i ögonen och vilar knäna mot skrivbords-skivan. Förhørsledaren granskar mig noga.

- Jag är en enorm djurvän ska du veta, säger han. Jag har en katt, en gammal katt och en papegoja och så har jag haft

vandrande pinnar.

Jag är på väg att säga att det var ju kul men han hinner före.

- Jag tycker det är otroligt äckligt med dessa djurtransporter. Brukar stänga av när de visar sådant på teve. Klarar inte av att se det.

“Har förhørsledaren planerat att ge ett faderligt och tryggt intryck med en smula ”vi är polare dunk dunk i ryggen” så spelar han sin roll väldigt bra.”

Jag säger att jag också tycker det är äckligt, kanske en något överflödigt kommentar med tanke på varför jag sitter där jag sitter. Förhørsledaren fortsätter med sin inledning om hans kärlek till djuren och om hur bra han tycker det är med unga människors engagemang.

- Men det ni har gjort tycker jag inte om, det är olagligt.

Han tittar på mig rakt in i ögonen, kanske för att se hur jag

reagerar på ordet olagligt. Sedan frågar han hur jag mår.

- Jag är trött och hungrig, men annars mår jag utmärkt.

- Har du inte fått någon frukost, utbrister förhørsledaren och skjuter upp glasögonen i pannan. Jag skakar på huvudet.

- Det ska vi ordna snart. Först ett litet förhör bara. Han prasslar med sina papper och hittar det han söker. Sedan ber han om ursäkt för att han skriver så långsamt på datorn.

Har förhørsledaren planerat att ge ett faderligt och tryggt intryck med en smula "vi är polare dunk dunk i ryggen" så spelar han sin roll väldigt bra. Blir ibland uttråkad på hans utläggningar om vilka filmer han tycker om, att han tycker sojakorv smakar masonit, att han har si och så många barn, systrar och brorsdöttrar, anekdoter om hans tid på folkhögskola och skämt om att tomater och gurka också har känslor för det har en rysk vetenskapsman räknat ut.

Jag svarar på hans frågor som är ungefär vad jag väntat mig. Varför vi gjort vad vi gjort och om jag tänkt på att det är olagligt? Jag väljer att inte

svara på frågor om förbimmelser och vem som gjort vad inne på slakteriet, det verkar roa honom något.

- Det vill Ida-Lovisa inte svara på skriver jag då, säger han och knattrar långsamt på datorn. Han tittar på mig granskande och upprepar det han sagt en gång till nu med ett leende på läpparna, sedan skakar han roat på huvudet och koncentrerar sig på tangentbordet.

På frågan om vi tänker betala något skadestånd svarar jag att köttindustrin inte ska få ett enda jävla öre av mig. Lite väl arg men jag börjar bli riktigt trött på anekdoterna och de faderliga förmaningarna.

Förhørsledaren tar av sig glasögonen, kastar sig bakåt i stolen och skrattar som en häst. Kul att man kan roa någon, tänker jag buttert.

När han inte har några fler frågor får jag läsa igenom det han skrivit sedan reser vi på oss.

Jag frågar om jag får frukost nu och om jag skulle kunna få äta den med mina vänner? Visste i och för sig att det var en omöjlighet, men ändå. Även detta får förhørsledaren att

skratta som en häst. Han skakar på huvudet och säger att flickor som jag inte borde sitta inlåsta utan vara ute på ängar bland blommorna. Jag funderar på om Pelle och Fredric också får den kommentaren eller om det är för att jag just

är en flicka som jag borde vara ute på en äng bland blommor? Varför då i så fall? Förhørsledaren ger order till en ung polis att fixa frukost till mig och att han ska hämta Pelle till förhör, sedan stänger han med ett leende dörren till sitt kontor.

"Han säger att flickor som jag inte borde sitta inlåsta utan vara ute på ängar bland blommorna. Jag funderar på om Pelle och Fredric också får den kommentaren."

En tunnelbaneresas - om att bryta vanor av Fredric Carlsson-Andersson

Länge märker jag dem inte. Läser om Pridefestivalen och bestämmer mig för att åka för långt med flit; en ensamutflykt från de vana gatorna och stråken på Söder.

Det är först mamman jag får syn på. Hon försöker komma med i samtalet om fotbollsallsvenskan men när sönerna och mannen inte lyssnar fortsätter hon att läsa i sin veckotidning. De lyssnar inte heller senare, när hon säger att de måste byta linje för att komma till hotellet

Män är vana att ta plats. Från att vi är bebisar tränas vi som fötts med snopp till att ta för oss av offentliga utrymmen. Kvinnor tränas till att hålla sig i bakgrunden, ha hand om "markservicen" och se till att man och barn mår bra. Kvinnan i familjen skriver inbjudningskort till julfesten. Mannen

tittar på OS eller tvättar bilen. Kvinnan är van vid att anpassa sig. Mannen van vid att förvänta sig sex när han ansträngt sig för husfriden, varit "romantisk" och köpt rosor.

Tåget stannar. Mamman tar sin tidning och förklarar åt vilket håll de ska gå. Familjen följer efter.

Det kan verka efterkonstruerat, men där i tunnelbanevagnen förstod jag varför jag engagerar mig. En plötslig insikt i hur allt hänger ihop. Hur vi människor medvetet eller omedvetet låter oss styras av vår vana. Varken i skolan eller senare tränas vi till att ifrågasätta denna vana, knappast heller till det som så intimt hänger ihop med själva ifrågasättandet: solidaritet och demokrati.

Journalisten Magnus Linton talade i sitt sommarprogram om självgående samhällslögner - självklara, oskrivna regler som vi rättar våra liv efter. En av dessa regler lyder: Djur finns till för att vi ska äta dem. När vi är hungriga äter vi. I västvärlden är mat lika med kött. Oavsett hur många argument vi matas med som visar hur dåligt det är att äta kött - både för djurens skull, miljön och för vår egen hälsa - så fortsätter de allra flesta svenskar att äta döda djur.

Denna vana gör att dessa människor också stödjer den industri som varje dag dödar tusentals hönor, kycklingar, grisar och kor. Alla varelser med individuella känslor och önskningsar, och framförallt; detta har senare forskning visat tydligt - en förmåga att känna smärta som i vissa fall är lika utvecklad som människors.

Varför händer ingenting? Lika svårt som det verkar vara att bryta en utvecklad vana tror jag det är att upptäcka och erkänna sin egen dubbelmoral. Jag vet inte hur många jag känner som matar och skämmer bort rådjur och älgar på sin

tomt och aldrig skulle komma på tanken att skjuta dem. De här djuren ses som individer snarare än mat; exotiska vänner som gör radhus- eller villalivet mer spännande. Samtidigt kan dessa männis-

kor beställa in rådjurssadel eller älgstek på restaurang. De flesta som äter kött är vana vid att kunna köpa sina filéer och kotletter plastinpackade i frysdysken. Men skulle de kunna

döda djuren själva? Och om inte - vem ska då göra det?

Det är säkert många som minns "skotten i Ljungskile" för snart två år sedan. Hela svenska folket rasade efter att utsända kontrollanter från jordbruksverket skjutit fem kor och en tjur på plats i deras hage. Orsaken sades efteråt vara att ägaren inte märkt djuren efter EU:s regler. Katastrofrubriker beskrev dödandet som barbariskt och groteskt.

Jag tänker på alla de kor som varje dag trängs i minimala transportutrymmen för att sedan stressade få ett skott i pannan. Då inte i en grön hage utan i en industrilokal och ofta utan att ens ha hunnit dö ordentligt

innan de sprätts upp. Varför reagerar folk inte mot detta? Det finns många argument för att äta kött, även om jag börjar tycka att de är uttjatade och borde granskas ordentligt. Vanligast är det som säger att människan alltid har ätit kött. Ja, det kanske vi har. Vi har också alltid dödat varandra, krigat och män har alltid våldtagit kvinnor.

Ett annat argument är att majoriteten av Sveriges befolkning - observera att det inte är världens - äter kött. Och att det därför skulle vara demokratiskt förankrat. Ja, en stor majoritet av svenska folket har kött på sina tallrikar,

men majoriteten kan ha fel. I många av de länder som kallats för demokratier har majoriteten varit för att kvinnan inte ska ha rösträtt, att det är rätt att ha slavar osv. Demokrati är inget statistiskt utan utvecklas hela tiden.

“Husen är färgglada och det kryllar av små butiker för begagnade skivor. Fler än jag hittat på Söder. Jag tänker att det var lätt, lättare än vad jag trott, att bryta ett gammalt mönster.”

Jag går upp på S:t Eriksplan. En ny värld öppnar sig på de stora gatorna. Husen är färgglada och det kryllar av små butiker för begagnade skivor. Fler än jag hittat på Söder. Jag tänker att det var lätt, lättare än vad jag trott, att bryta ett gammalt mönster. Och egentligen helt oväntat.

High tech-tandborstar och akustik

av Ida-Lovisa Rudolfsson

- Jaha frukost det ska bli. Vi har inte så mycket att välja på. Ostmackor... Den unge polisen kommer på sig själv innan han avslutat meningen. Men du är ju vegan, utbrister han. Sedan vänder han sig oroligt mot mig. Men då äter du inte smör heller? Han ser allvarligt oroad ut och jag frågar om de inte har några tomater eller frukt? Han funderar och öppnar dörren till min cell.

- Jag kan inte lova något, säger han och låser in mig.

Två smörgåsar med tomat, ett grönt äpple och citronte i en plastmugg blir jag serverad. Den unge polisen säger lite försynt att det inte är någon hotellfrukost direkt. Jag säger att den ser god ut.

- Du får tacka Maurus, det är hans äpple och tomater. Jag förstår inte riktigt men tackar i alla fall. (När jag senare

pratar med Pelle förstår jag att Maurus är en av poliserna och att han är vegetarian vilket han berättat för Pelle.) Frukosten var underbart god och den slukas på några lätt räknade minuter. Den unge polisen kommer tillbaka efter ett tag och frågar om han ska ta brickan. Jag frågar om jag skulle kunna få borsta tänderna? Polisen är snart tillbaka med en tandborste inpackad i plast.

- Men får jag ingen tandkräm?

- Tandkrämen finns i tandborsten, säger han.

- Åhå, High tech, säger jag och går in på toaletten. Tandkrämen är äcklig och tandborsten stenhård, den hamnar snabbt i soporna och jag är snart tillbaka i fyllecellen.

Jag börjar bli rastlös vilket oroar mig. Tänk om detta bara är början på min tid bakom lås

och bom, då är det illa. I och för sig får man ju i häktet ha saker i sin cell, vilket man absolut inte får här. (Fredric lyckades dock få penna och papper av den där Maurus, han måste vara en mycket godhjärtad man.) Upptäcker snart vilken oerhörd akustik det är i cellen. Ljuden studsar vacker mellan de tomma väggarna och jag kan utan större bekymmer underhålla mig själv ett par timmar.

Jag hör hur folk går fram och tillbaka utanför, hur de andra cellerna låses upp, ibland hör jag Pelles och Fredrics röster. Hör hur Fredric frågar om han skulle kunna få borsta tänderna. Polisens steg klapprar bort i korridoren och kommer tillbaka.

- Men får jag ingen tandkräm, hör jag Fredric fråga.

- Den finns i tandborsten.

- Åhå, High tech. Dörren smäller igen.

En stund senare rasslar det till i låset och förhørsledaren studsar in i cellen.

- Det är inte varje dag man har så här vackert besök, kvittrar han. Funderar ännu en gång på om han sagt det till Fredric och Pelle också. Nu får du snart gå hem, säger han med

ett leende.

Jag blir nästan förvånad. Hemma redan i kväll, tänker jag.

- Det kommer en polis och hämtar dig snart. Lycka till, vi ses kanske i Skinnskatteberg, säger han och granskar mig en sista gång.

Det dröjer ett bra tag innan någon kommer. Jag får tillbaka mina saker och en polisman läser upp de saker de tog hand om tidigare så att jag kan kontrollera att allt är tillbaka.

- Ni glömde garnet, säger jag.

- Garnet?

- Ja det ligger massa garn i väskan, såg ni inte det?

- Nä vi missade väl det, säger han och läser igenom listan igen. Vad ska det bli av det då?

- En mössa, som den här, säger jag och visar en mössa som redan är färdig.

Polisen nickar och vänder sig till vakten.

- Lite så där, vad heter det nu, reggae, säger han. Jag har hört att det står för jord, luft och eld.

Vakten rycker lite besvärat på axlarna. Jag rycker också på axlarna och ler, säger adjö och vandrar ut i solen där Fredric och Pelle står och väntar på mig.

Del 2

Om köttindustrin

Det finns mycket skrivet om köttindustrin. Både som information och som propaganda. Vi har här valt ut fakta från Köttinformationsinstitutet; mer finns att läsa på deras hemsida www.meatinfo.org, och så klart på många andra ställen. Läs och dra dina egna slutsatser. Mer behöver väl inte sägas.

Grisar i köttindustrin

- Nästan alla Sveriges grisar föds upp helt och hållet inomhus. Högst 1-2 procent av de svenska grisarna vistas utomhus en del av året. Inomhusmiljön är ofta bullrig, dammig och utan dagsljus. Det är vanligt att grisar drabbas av lungskador på grund av dammet och ammoniakångorna från all urin som samlas.

- Hundrakilosgrisar har knappt en kvadratmeter var att röra sig på. Grishonor som ska betäckas eller föda får hållas fixerade i upp till en vecka. Grisarna blir stressade, får lätt magsår och visar ett stort beteende; de biter på järnrören som burar in dem och tuggar på varandras svansar.

- De nyfödda griskulingarna

tas från mamman vid cirka fem veckors ålder. Galtarna kast-
reras utan bedövning före två
veckors ålder - för köttsmakens
skull. Grisarna flyttas sedan till
göd stall och sätts tillsammans
med 9-19 andra främmande
grisar. De har var för sig en dryg
kvadratmeter att röra sig på i
boxen, ingen eller lite halm att
rota i eller ligga på.

- Så gott som alla grisar i Sverige (99 procent) upplever dagsljus för första och sista gången när han eller hon ska transporteras till slakt. Det är vanligt att grisarna får magsår i samband med transporten - magsår kan utvecklas på mindre än ett dygn. Av de 80 miljoner djur som slaktas bara i Sverige är nästan 4 miljoner grisar.

Kor i köttindustrin

- Kor som föds upp enbart för köttproduktion går i ganska stor utsträckning ute året om och kalven får gå hos modern och dia tills naturlig avvänjning sker. Men uppemot 90 procent av det nötkött som säljs i affärerna är uttjänta mjölkkor som slaktats.

- Kor producerar, liksom vi människor, mjölk till sin unge. Så för att mjölkproduktionen ska hållas igång befruktas korna genom inseminering och föder en kalv om året. Kalven tas ifrån sin mamma direkt efter födseln (en eller ett par dagar) och placeras ensam i en box.

- Kalven isoleras i ensam box för att växa så fort möjligt och för att den lilla inte ska suga på andra kalvar. Kalven får försenad utveckling, tarmfunk-

tionerna blir sämre och hon riskerar att drabbas av infektioner. Under i stort sett hela tiden har kalvarna ett otillfredsställt sugbehov eftersom de egentligen skulle ha diat sin mor.

- Med hjälp av avel, kraftfoder och hormoner kan en ko idag mjölkas på 25-50 liter mjölk per dag. Det naturliga hade varit cirka fem liter. Mjölkindustrin orsakar hög ämnesomsättning och sjukdomar som juverinflammation kalvförlamning och acetonemi (ämnesomsättnings-sjukdom som leder till undernäring).

- Svenska kor ska enligt lag släppas ur på bete två till fyra månader om året, men det går att få dispens även från detta. Inomhus står cirka 82 procent av korna uppboundna.

• En ko i Sverige får alltså i regel under 8-9 månader av året inte se en skymt av himlen. Istället står hon uppbunden vid en två meter lång båspall. Ett bindsle hindrar henne från att göra något annat än att resa sig och lägga sig. Maten placeras

direkt framför mulen. Av miljön kan korna bli psykiskt störda med symptom som tung-rullning som följd. Detta beror på att de har naturligt behov av att få röra och slicka varandra, något som inte är möjligt under uppbinding.

Transport och slakt

• Djurskyddsföreningar som följt efter djurtransporterna på Europas vägar rapporterar om hemska grymheter. Bidragssystemet gör att det blir lönsamt att transportera levande djur. De räknar helt enkelt med att en del djur skadas och dör på vägen. Djur till slakt och uppfödning forslas kors och tvärs över kontinenten.

• En del av djuren kvävs eller stressas till döds av att de är så tätt ihoppackade. Av- och pålastningen vid lastbilar eller båtar skadar ofta djuren. Med elektriska stötar, sparkar och slag försöker lastarna skynda på djuren och få dem dit de vill.

• Också i Sverige dör och skadas djur vid slakttransporter, även om slakterierna belönar varsamma chaufförer. Det är även i Sverige maximalt åtta

timmars transport som gäller, men i undantagsfall kan transporten få pågå i upp till elva timmar. Vid transporter till eller från landet gäller dock EU:s regler.

• I Sverige, övriga EU-länder samt en del andra länder, ska djuren i regel bedövas innan de tappas på blod och dör. Men de metoder som används är ibland mycket bristfälliga, och kontroll av att djuren verkligen bedövas saknas ofta.

Källor:

- Gålmark, Lisa, *Djurrätt - en fråga om frihet, jämlikhet, solidaritet*, Nya Doxa, 1998
- Gunnarsson, Karin, *Handla djurvänligt*, Förbundet djurens rätt, 1997

farväl köttindustri

räddningstjänsten ● ● ● aktion 6

Del 3

Om stödarbete

Vad är stödarbete egentligen? Framförallt mer arbete än man kan tro och tyvärr ofta utan den uppmärksamhet det förtjänar. En som vet mycket om detta är Johan Jaatinen. Han har lång erfarenhet av att kämpa mot djurförtryck, både som på platsen-aktivist och som stödaktivist.

Tillsammans med ett halvduzin stödaktivister ingick han i Farväl Köttindustris stödgrupp. De har - förutom att stötta oss före och efter aktionen - bl.a. skrivit pressmeddelanden, gjort Farväl köttindustris officiella hemsida, tryckt upp affischer och flygblad och anordnat en stödpicknick. Utan dessa människor skulle aktionen inte blivit vad den blev. Tack!

Aspekter på stödarbete och efterarbete

av Johan Jaatinen

En ofta förbisedd aspekt av civila olydnadsaktioner är stödarbetet och efterarbetet. Det vanliga är att det är själva aktionen som hamnar i fokus både för utomstående och för aktivisterna själva. Detta är synd eftersom stöd- och efterarbetet är minst lika viktigt som själva aktionen. I denna artikel tar jag upp några tankar kring detta som jag har, som många kommit upp under stödarbetet till Farväl Köttindustri, men även under stödarbetet till Plogbillsgruppen Bröd Inte Bomber som jag var involverad i för några år sedan.

En viktig sak är att för sig själv sätta upp vissa *mål* för stöd- och efterarbetet. Dessa kan vara:

- **Att stödja aktivisterna.** Att bli häktad, sitta i fängelse etc.

kan vara psykiskt jobbigt och utan stöd utifrån finns risken att aktivisterna förlorar viljan att göra fler aktioner.

- **Att få fler folk att göra aktioner.** Aktionsgrupper bildas inte av sig själva, de bildas för att någon/några tar initiativ till att bilda dem. Rörelser kan givetvis fungera på olika sätt, i en viss rörelse kanske aktionsgrupper främst bildas på t.ex. motståndsläger. I den civila olydnadsrörelsen har traditionen dock varit att grupper bildas mer eller mindre spontant eller som en följd av en tidigare grupps efterarbete. Farväl Köttindustri bildades t.ex. som en följd av efterarbetet till Räddningstjänstens fjärde aktion, God Jul För Hönorna. Det kan därför vara en bra idé att som aktionsgrupp anordna kurser i civil

olydnad eller inbjuda folk till möten för att bilda nya aktionsgrupper.

- **Att bilda opinion för sin sak.** En stark symbolisk aktion kan, om den utnyttjas smart, fungera opinionsbildande. Den kan användas både till att inspirera folk att bli veg*aner, och till att sätta press på makten. Och även om syftet med aktionen bara är att uppnå något konkret, så är det viktigt att försöka få folkligt stöd för den, eftersom det utan folkligt stöd är lättare för makten att sätta in repression mot rörelsen. Utan opinionsbildning kan alltså en aktion leda till mer negativt än positivt.

Rent konkret kan stöd/efterarbetet ta sig uttryck i olika former, som jag här har delat upp i mediaarbete och gräsrotsarbete.

Mediaarbete

Att aktionsgrupper har mediastrategier och sysslar med PR ses av många som suspekt, både

av andra aktivister och av proffstyckare. Dagen efter Farväl Köttindustris aktion stod det på Expressens förstasida att "Veganerna gör PR efter attacken", som om detta vore en nyhet. Men vad är det

"Dagen efter Farväl Köttindustris aktion stod det på Expressens förstasida att "Veganerna gör PR efter attacken", som om detta vore en nyhet. Men vad är det egentligen för konstigt med det? Nämn ett enda företag eller politiskt parti som inte har en mediastrategi."

egentligen för konstigt med det? Nämn ett enda företag eller politiskt parti som inte har en mediastrategi.

Inom den utomparlamentariska vänstern finns det ofta en missräksamhet mot grupper som "bara gör aktioner

för media". En del av denna skepsis ligger det något sunt i, vilket jag kommer att återkomma till. Många grupper struntar också i hur massmedia skildrar vad de gör, eftersom massmedia ändå ägs och styrs av intressen som är rakt motsatta aktivisternas. Detta kan vara fallet om målet för en aktionsgrupp t.ex. är att avskaffa kapitalismen.

Det gäller dock att vara på det klara med att detta *inte* är fallet för en grupp som vill avskaffa köttindustrin eller burhönindustrin. Djurrättsfrågan är i

sig egentligen inget hot mot kapitalismen. Kapitalismen har visserligen gjort förhållandena för djuren värre. Men det går mycket väl att tänka sig en värld utan djurförtryck som fortfarande är kapitalistisk (därmed inte sagt att den är *önskvärd*, men det vore bättre än dagens samhälle). De företag som idag tjänar pengar på att utnyttja djur, skulle i stället kunna tjäna pengar på att utnyttja sojaböner. Därför är borgerlig massmedia inte alltid emot djurrättsrörelsen, och vi kan ofta utnyttja dem till vår fördel. Att låta bli att ta denna chans är dumt.

Det finns dock starka skäl till att inte förlita sig för mycket på massmedia. Massmedia är passiviserande och uppmanar sällan folk att göra något själva. En rörelse som syftar till att folk ska göra något själva (t.ex. att sluta äta kött eller blockera pälsaffärer) kan alltså inte bara förlita sig på massmedia. Där- emot kan vi använda massmedia till att *sätta frågor på dagordningen*. Vi kan göra tydliga aktioner som får folk att fundera och diskutera, som blir ett samtalsämne på arbetsplatser, i frisörsalonger, på skolgårdar.

Ett dilemma för en aktions-

grupp som syftar till att förändra människors attityd till någonting, är skillnaden mellan *handling* och *åsikt*. Målet med mediaarbetet är oftast att förändra människors *åsikter*, samtidigt som vi vet att massmedia nästan bara uppmärksammar *handlingar* (såvida det inte är kändisar som står för åsikterna). Om vi skickar ut ett pressmeddelande med rubriken "Det är fel att äta kött" är det ingen som kommer att uppmärksamma det. Skriver vi i stället "Djurrättsaktivister oskadliggjorde slakteri" är chansen större.

Den stora utmaningen för en aktionsgrupp är därför att göra en aktion som gör *kopplingen mellan handling och åsikt så liten som möjligt*. Oavsett hur media vinklar aktionen så måste det vara lätt att förstå varför aktionen genomfördes, vilken åsikt aktivisterna hade. Det är här som symboliken i aktionen blir viktig, och den största symboliken uppnås för det mesta i *direkta aktioner*, där aktionen i sig innehåller en del av det samhälle man vill skapa. Att t.ex. befria hönor från äggindustrins burar är en så tydlig aktion att den inte behöver så mycket förklaring. Att däremot kasta sten på polisen, som ett led i att

avskaffa kapitalismen, är i detta sammanhang en dålig aktion, eftersom det förutsätter att man känner till och håller med om vilken funktion polisen fyller i ett kapitalistiskt samhälle, vilket långtifrån alla gör.

Våld är onekligen "Det är viktigt att göra aktioner som är så ekonomiskt kännbara för motståndaren, att de inte har råd att tysta ner dem." det som ger mest uppmärksamhet i massmedia, men det finns ändå skäl att undvika våldstrategier av fler skäl än moraliska/demokratiska. Våldsaktioner innehåller sällan en tydlig symbolik och fungerar oftast bara frånstötande på allmänheten. Tyvärr ger ickevåld inte lika mycket uppmärksamhet som våld, men civil olydnad kan ändå leda till en hel del uppmärksamhet om det används på ett smart sätt. En process som innehåller flera händelser som aktionen, rättegången, eventuella överklaganden och fler rättegångar, fängelsestraffet, polisanmälningar mot motståndaren, stödaktioner o.s.v. skapar tillsammans en "saga" som är spännande att berätta. Ur detta perspektiv ska alltså rättegångar och straff ses som något positivt. För det mesta ger rättegången *mer* uppmär-

samhet än själva aktionen, eftersom den inte kommer lika "plötsligt" för media som aktionen.

Detta vet också våra motståndare, och det är inte alls ovanligt att ett hönseri förnekar att hönselfritagningen har ägt rum när de blir tillfrågade av t.ex. polisen eller journalister. De vet att de skulle förlora mer PR-mässigt på mycket uppmärksamhet runt aktionen, jämfört med vad de förlorar ekonomiskt på att några få hönor har blivit stulna. Av denna anledning är det viktigt att göra aktioner som är så ekonomiskt kännbara för motståndaren, att de inte har råd att tysta ner dem.

Slutligen skulle jag vilja hävda att uppmärksamhet i massmedia är viktigt även för *rörelsens egen överlevnad*. För att aktivister ska orka engagera sig är det viktigt att de känner att de är betydelsefulla, och denna känsla ökar med mycket mediauppmärksamhet. Attacs snabba framväxt i Sverige skedde nog mycket tack vare all mediauppmärksamhet kring rörelsen hösten 2000. Intres-

sant nog så tror jag att detta gäller även om uppmärksamheten är negativ. Jag tror att den militanta vänster rörelsen har växt fram så snabbt mycket tack vare den mediauppmärksamhet som de fått t.ex. i samband med husockupationen i Linköping.

Gräsrotsarbete

Enormt viktigt att inse är emellertid att massmedia sällan förändrar människors grundläggande åsikter, och inte heller aktiverar människor. Att få folk att bli veg*aner sker antagligen allra oftast efter långa samtal ansikte mot ansikte, och inte efter att ha läst en notis i en tidning om någon aktion (eller, för den delen, efter att ha hört några svartklädda aktivister skrika "Kött är mord" i en demonstration). Massmedia kan vara bra för att få folk *intresserade*. Men för att folk verkligen ska *inspireras* att göra motstånd, eller till att bli veg*aner, krävs diskussioner, föredrag, seminarier, filmvisningar, kurser, stödfester... Vikten av detta kan inte nog betonas.

Det är på gräsrotsnivå som det grundläggande arbetet görs, och förutsättningarna för att en spektakulär aktion ska bli riktigt lyckad är att det finns

en sådan rörelse på gräsrotsnivå som kan ta aktivisternas parti när aktionen diskuteras i olika sammanhang. I djurrättsfrågan är detta om möjligt extra viktigt, eftersom djurrätt fortfarande är rätt så kontroversiellt jämfört med t.ex. miljöfrågor, feminism eller djurskydd. Därför är det också viktigt att djurrättsaktioner inte genomförs på ett sätt som får alla djurrättsaktivister att framstå som idioter. I så fall finns risken att veganer på gräsrotsnivå, istället för att försvara varför sådana aktioner genomförs och sprida djurrättsideologin, tycker att det är för jobbigt och håller inne med sina åsikter. När mediahetsen mot veganer var som värst var det sällan som jag själv vågade säga att jag var vegan. Ett sådant scenario är bland det värsta man kan tänka sig - om vi inte vågar stå för våra åsikter kommer vi aldrig att kunna sprida dem till andra. Därför är det viktigt att inte göra aktioner som är *för* provocerande - de kan definitivt göra mer skada än nytta. Djurrättsaktivisten Niklas Berg har uttryckt det på följande sätt: "Civil olydnad är som gödsel för djurrättsrörelsen, det förstärker effekten av de frön som vi sår när vi informerar och diskuterar. Men utan fröna är gödslet bara skit."

Status mellan stödarbete och att göra aktioner

Jag ska slutligen skriva en del om frågan om status i dessa sammanhang. Det är onekligen så att det ger mer status att arbeta med själva aktionen än med stödarbetet, mycket p.g.a. den mediauppmärksamhet som "på platsen"-aktivisterna får. Detta får flera negativa följder: det skapar hierarkier i rörelsen och det gör att färre folk vill arbeta seriöst med stödarbete. Ofta blir stödarbetet hafsigt eftersom det ändå inte ses som särskilt viktigt. Med denna artikel hoppas jag ha kunnat framhäva vikten av stödarbete och efterarbete.

Det går visserligen att diskutera om det kanske ändå är positivt att det ger mer status att vara med under själva aktionen, eftersom det trots allt är svårt att få folk att göra aktioner som ger fängelsestraff. Många aktivister gör säkert aktioner delvis för att bli kända och få status, och detta måste

väl ändå vara bättre än att det inte görs några aktioner alls, eller väldigt få? Jag tror dock att även om det ligger något i detta resonemang, så bör vi arbeta för att höja statusen för stödarbetet, eftersom stödarbete i dag har en närmast löjligt låg status.

"Det är på gräsrotsnivå som det grundläggande arbetet görs, och förutsättningarna för att en spektakulär aktion ska bli riktigt lyckad är att det finns en sådan rörelse på gräsrotsnivå som kan ta aktivisternas parti när aktionen diskuteras i olika sammanhang."

Ett par olika sätt att höja statusen för stödarbete, som utnyttjades i stödarbetet för Plogbillsgruppen Bröd Inte Bomber, var:

- Även de som arbetar i stödgruppen är "aktivister". Tidigare kallades ofta dessa för "stödpersoner", numera är termen "stödkaktivist" vanligare. "Aktivist" är onekligen ett mer statusfyllt ord än "person".

- Man kan försöka framhäva att stödarbetet inte bara går ut på att *stödj*a aktivisterna, utan på att *förstärka* aktionen. Man kan använda termen "aktionsförstärkning" i stället för "stödarbete" (själv gör jag dock inte det eftersom jag tycker att ordet är för långt, och har inte kommit på något bättre ännu).

Stödgruppen till Plogbillsgruppen Bröd Inte Bomber kallades för "Brödet Jäser", vilket lät mer statusfyllt än "Bröd Inte Bombers stödgrupp". Tyvärr kom vi inte på något liknande namn till Farväl Köttindustris stödgrupp.

• Erfarna aktivister (som ofta har mer status) kan ingå i stödgruppen i stället för aktionsgruppen. Det kan finnas

"Det kräver minst lika mycket kunskap och erfarenhet för att genomföra ett bra stödarbete, som att bryta upp några dörrar och öppna några burar eller slå sönder lite slakteriutrustning..."

någon outtalad uppfattning om att man först ska börja som stödaktivist för att sedan ta steget till att bli "riktig" aktivist. Jag skulle egentligen vilja hävda att motsatsen är bättre, eller i alla fall lika bra. Det kräver minst lika mycket kunskap och erfarenhet för att genomföra ett bra stödarbete, som att bryta upp några dörrar och öppna några burar eller slå sönder lite slakteriutrustning...

Del 4

Reaktioner och media

Det finns många metoder i kampen för förändring, inte minst när det gäller aktioner och kontakter med media o.s.v. Den här gruppen bildades för att göra en öppen aktion. Detta bl.a. för att kunna bli bemötta och kritiserade, vilket vi också har blivit.

Media har ibland, istället för att fokusera på varför vi gjort aktionen, velat få oss att tala illa om andra grupper och metoder. Som en del av makten och etablissemangen ligger det i deras intresse att splittra djurrättsrörelsen, på samma sätt som de vill splittra alla rörelser som utmanar systemet.

Att snacka skit om andra är något som just etablissemangen och media tjänar på, det är inget som vi vill vara delaktiga i. Vi har gjort en aktion och här kommer några av reaktionerna.

Negativa reaktioner

”JÄVLA FASCISTER NI ÄR EN HÖG MED STORA NOLLOR. LIKA STORA HJÄRNOR SOM EN GRODA???”

“Gris är gott”

”Det var inte längesen som kyrkan tryckte på folket sin moral nu för tiden är det ni. Kyrkan försökte kristna folket med bibeln och svärdet samt lite paranoia. Vissa människor tror att de kan göra vad de vill bara för det är i ett gott syfte. Nazister får slå på homosexuella och AFA-anhängare får skövla Göteborg.”

Bengt Larsson

”Jag håller med djurrättsaktivisterna om att allt för många djur behandlas på ett fruktansvärt sätt, både under sin uppväxt och vid slakt. Detta berättigar dock inte att man

slår sönder saker och anfäller representanter för köttmarknaden”

“JF”

”Hoppas de som dömer aktivisterna tänker på att dagsböter, som jag förstår det, är tänkta att ge ett lagom kännbart straff. Arbetslösa anarkister, som redan har sagt att de inte tänker betala några böter, känner inte av dagsböter. Sätt dem i fängelse! Hoppas att några personer vid slakteriet kände sig hotade av aktionen, och har förstånd att anmäla detta. Denna typ av aktioner är nämligen ett lika stort hot mot demokratin som nazism eller Gbg-upploppen.”

“qwerty”

”Dessa människor är oerhört korkade...de skulle kunna lägga sin energi att peka på de stora

missförhållanden som finns inom djurhållningen och få människor med sig. (...) I stället kör dom sitt “kött-är-mord”-race, genomför sabotage och blir sedda som extremister och djuren tjänar inget på det. Fast det kanske inte spelar någon roll så länge de kan intala sig att de är modiga hjältar?”

“Duke”

”Rätt väg är att försöka påverka folk att inte köpa djurprodukter. Inte genom att slå ihjäl folk, utan genom att upplysa och försöka påverka lagstiftning med lagliga, demokratiska medel.”

“Varför är det alltid så?”

”Jag är tveksam till aktionen i Skövde. Jag vet inte om skadegörelse är rätt väg att gå. Dock tycker jag det är sympatiskt att göra sådana här saker öppet, och att man är beredd att ta sitt straff. Det tyder på civilkurage när man riskerar sin frihet för att hjälpa andra.”

Mattias

”Slutresultatet i din fantasi kanske blir icke-våld mot djuren. Att på ett handgripligt sätt vandalisera annans egendom är emellertid för mig våld i allra högsta grad. Detta oavsett om någon människa

kommer till skada eller inte.”

“Kabonk”

”Jag hoppas att ni som förstörde Skövdeslakteriet döms till nåt straff som känns. Det är såna som ni idioter som ser till att vi andra vegetarianer reduceras till ’militanta veganer’. Det är ni som får alla att kritisera och ifrågasätta mitt kostval och mina etiska ställningstaganden. Man ska vända opinionen mot köttätande, inte mot vegetarianer.”

“Znummi - vegetarian, bär inte andras skinn etc.”

”På sätt och vis kan jag sätta mig in i deras frustration, men jag kan under inga omständigheter förstå eller acceptera de metoder de tillgrepp. Jag tror att allt våld - mot människor och mot människors egendom - förstör för saken. Så många människor har fått upp ögonen för problemen i modern industrialiserad köttproduktion, att det finns ett tryck på förändring. Om en massa aktivister då går över gränsen är risken stor att alla dessa som respekterar lag och ordning vänder sig ifrån ett sundare djurtänkare för att inte bli beblandade med våldsvarkare.”

Göran Persson, statsminister

Positiva reaktioner

”Jag blev så jävla glad när jag hörde om olydnadsaktionen på radio! Det är sånt som för världen framåt.”

Guy Bungerfeldt

”Jag ville bara uttrycka mitt helhjärtade stöd för er aktion. Bra gjort!”

Simon Westerberg, Umeå

”GRATULERAR! Bra gjort. Men var det så bra att anmäla sig själva till polisen egentligen?”

Lars Hedström

”Courageous people like you are the cavalry of the animal rights movement. Hurray for the cavalry!!!! Hurray for the good guys!!!!”

Patricia Vinet, USA

”Satt på stationen i Skövde i Söndags... (...) In klev tre till

synes sympatiska personer... (...) Då visste jag inte vilka de var eller, vad de hade gjort... Det vet jag nu... (...) Tack, både från min och mina förtryckta vänners sida! Jag vet ganska lite om aktionen, men efter det jag läst så gjorde ni/de ett bra jobb där på fabriken i Skövde!”

Hanna Claesson

”Tänkte bara säga att jag tycker att det är jättebra det ni gjort, tack för att ni säger ifrån”

Sara Strådal

”Jag tycker att det ni gjorde i Skövde var väldigt bra och beundransvärt! Jättebra också att ni inte är anonyma och att ni står för det ni gör.”

Carl Winbäck

”Surfade in på motkraft.net och såg en artikel om er aktion, jag tycker det var helt lysande. Jag

ville bara visa min uppskattning och mitt stöd.”

Helge Martinsson

”De som med ickevåld försöker att stoppa våld är hjältar och kommer en gång att bli beskrivna som sådana i historieböckerna. Vad skall du säga till dina barnbarn när de frågar dig om du åt djur? Att de var goda och du var för bekväm för att sluta? Eller att det är rätt att äta allt som inte pratar och försvarar sig?”

Kenneth “Sjukgymnasten”, 48

”Blev så glad av gruppen Farväl Köttindustri! Så vackert av människor att offra sin frihet för djuren som plågas av människor helt i onödan. Mer sånt tack! Några ord till er som ännu äter kött. Jag förstår er, det tog lång tid för mig med. Först bara skrattade jag åt ”veganerna”. Det tog tid, sedan började en oro gro i mig, en oro som sedan förvandlades till något mer. Tanken på att djuren har känslor så som vi blev så stark i mig, att jag inte längre kunde slå dem i från mig. Nu har jag tagit konsekvensen av den

tanken. Jag äter inte längre djur.”

”snart vegan”

”Att försvara andra individer är inte ett hot mot demokratin utan en utveckling av det så kallade demokratiska samhället. Människor som försvarar individer ska inte dömas utan berömmas för deras mod att riskera mycket för sin kamp för dom som redan lider.”

”eye-to-eye Antifascist Graffiti Crew Norrköping”

”Om en slaktare mördar ett oskyldigt djur, bara för köttätarnas totala egoism. Det går bra. Däremot, om dom förstör en kniv för en slaktare, ett dött ting. Då blir det ett våldans ’hallå’. Det är en sådan dubbelmoral att jag mår illa.”

Martin Rönnlund

”Man kan tycka vad man vill om olika aktioner, men hade ingen stått upp, förstört maskiner och accepterat straffet så hade inte jag kunnat sova om nätterna i alla fall.”

Daniel

Pressklipp - ett litet urval

DN.se 010805

Tre djurrättsaktivister gripna efter aktion mot slakteri

Från TT

SKÖVDE. Tre personer greps på söndagsmorgonen utanför Skövde slakteri, misstänkta för inbrott och skadegörelse.

- De anmälde sig själva och uppgav att de var djurrättsaktivister som hade slagit sönder diverse utrustning inne på slakteriet, sade Johan Lundberg, vakthavande polisbefäl på Skövdepolisen.

En av de gripna, en 22-årig kvinna, sade till TT att hon var

medveten om att aktionen kan betraktas som ett brott.

- Vi är medvetna om att vi kan bli straffade, men vi gjorde det här som en protest mot hela köttindustrin. Det är absolut inte riktat mot Skövde slakteri eller deras anställda, sade hon.

Enligt kvinnan hade hon och de andra två aktivisterna bland annat klippt av sladdar, slagit sönder och förstört maskiner.

- I dag är det så många liv som tas helt i onödan, vi klarar oss utan kött, förklarade kvinnan i

mobiltelefon strax innan polisen kom för att gripa henne och de två andra aktivisterna.

Polisen, som tillsammans med en anställd, gjort en inspektion på slakteriet beräknar att skadorna uppgår till mellan 30.000 och 40.000 kronor, exklusive eventuellt produktionsbortfall.

- Det rör sig om förstörda

.....

Expressen 010806

Aktivisternas nya taktik mot köttindustrin

Djurrättsaktivisterna har ändrat taktik i kampen mot köttindustrin.

Efter att ha slagit sönder utrustningen på ett slakteri i går angav de tre aktivisterna sig själva för polisen.

- Köttindustrin ska inte lyckas tysta ned det här, så som den gjort tidigare, säger Ida-Lovisa Rudolfsson, 22, som deltog i aktionen.

Klockan var strax efter två natten till i går när Ida-Lovisa Rudolfsson, Fredric Carlsson

knivar, avklippta kablar och försök till att förstöra maskiner, sade Johan Lundberg som betraktade skadorna som omfattande.

De gripna aktivisterna kommer att höras under söndagen. Därefter ska åklagare ta ställning till om de ska anhållas eller frigges.

Andersson, 28, och Pelle Strindlund, 29, forcerade staketet och klev in på Skövde slakteris område.

När de satte kofoten i slakteriets källardörr hade ett pressmeddelande redan författats.

Det var professionellt utfört, välredigerat och med färdigskrivna kommentarer från de tre aktivisterna.

Alldeles efter aktionen fick en kontaktperson via telefon klartecken att faxa det till olika redaktioner i Sverige. Det publicerades också på en sajt på Internet tillsammans med bild och namn på de tre aktivisterna.

Med sig vid aktionen hade trion en rad olika verktyg för att demolera utrustningen på slakteriet. I arsenalen fanns bland annat slägga, hammare och skruvmejslar.

– Vi bröt av knivar, klippte sönder sladdar och slog sönder reglage, säger Ida-Lovisa Rudolfsson.

Foto: JESSICA SVÄRD

Beväpnade med kofot, slägga och skruvmejslar slog aktivisterna till mot Skövde slakteri.

När de ”oskadliggjort” slakteriet ställde de fram kakor och saft till personalen. Sedan ringde de polisen och angav sig själva.

Så småningom anlände den förbryllade polispatrullen och grep de tre aktivisterna misstänkta för olaga intrång och grov skadegörelse. De erkände, och åklagaren försatte dem på fri fot efter bara ett par timmar.

– Vi är förvånade över att ha blivit släppta så snabbt, säger Ida-Lovisa Rudolfsson.

Om de fälls i domstol och döms till dagsböter eller skadestånd kommer trion att vägra att betala.

– Att betala vore detsamma som att låta pengar gå tillbaka i verksamheten, det är otänkbart. Det vore som att be om ursäkt, säger Ida-Lovisa Rudolfsson.

Vd-n för Skövde slakteri, Cato Gustafsson, 50, säger att han blev förbannad när han fick höra talas om aktionen.

– När man gör så här går man för långt. Inga grupper får sätta sig över lag och ordning för att tvinga fram sina idéer, tycker han.

– Vi lever inte i en demokrati. Det är pengarna och inte folket som styr, kontrar Ida-Lovisa Rudolfsson.

Meningarna inom djurrättsrörelsen går isär när det gäller hur kampen ska föras.

– Vi kan aldrig ställa oss bakom den här typen av aktioner där man förstör andras ägodelar. Det är olagligt och gagnar inte vår sak, säger Katherine Lindqvist, förbundsordförande på Djurens rätt, Sveriges största djurrättsorganisation.

– De demokratiska vägarna är långsamma men det är också på dem man kommer längst.

Ida-Lovisa Rudolfsson, Fredric Carlsson Andersson och Pelle Strindlund säger sig tillhöra vad de kallar för Räddningstjänsten. Aktionsgruppen har inga fasta medlemmar utan skapas inför aktioner och upplöses efteråt. Djurrättsaktioner kan utföras av vem som helst i Räddningstjänstens namn – under förutsättning att de utförs utan våld.

Inför aktioner bildas också en stödgrupp, i det här fallet Farväl köttindustri.

Gruppens uppgift är att bistå aktivisterna med hjälp och att hålla kontakt med medierna.

De tre är alla veganer och välutbildade efter studier på universitet och folkhögskolor. En studerar arkeologi, en annan

Efter attacken ringde Pelle Strindlund, Ida-Lovisa Rudolfsson och Fredric Carlsson Andersson till polisen och angav sig själva.

Foto: SVEN LINDWALL

religionsvetenskap och den tredje genusvetenskap.

Ida-Lovisa Rudolfssons, Fredric Carlsson Anderssons och Pelle Strindlunds engagemang för djurrättsfrågor har fört dem samman.

– Köttindustrin dödar djur för att vi människor ska kunna äta kött – för njutnings skull eller av gammal vana. Det är absurt, säger Ida-Lovisa Rudolfsson.

Senast Räddningstjänsten uppmärksammades var när fyra medlemmar förra året fritog 36 hönor från en hönsanläggning i Vara.

En av aktivisterna dömdes till en månads fängelse, de tre andra, däribland Pelle Strindlund, till böter och villkorlig dom.

KONTAKTER MED MEDIA

– Att djurrättsaktivister efter en aktion anmäler sig själva är oerhört ovanligt, säger Per Wikström, författare och expert på autonoma vänstergrupper. Genom att låta sig gripas ökar möjligheten för att få förståelse för sin sak från omvärlden. Svenskarna har anammat delar av engelska Animal Liberation Fronts metoder.

– De använder sig av öppna stödorganisationer som sköter

kontakter med media, de har en väl fungerande nyhetstjänst och rapporterar kontinuerligt om vad aktionsgruppen gör.

– Djurrättsaktivister i Sverige har blivit mycket duktiga på kontakter med massmedia. Spektakulära attentat har blivit mer sällsynt. De har minskat från cirka 300 per år till 200.

Av Robert Holender

.....

Röd Press 4/01

Djurrättsaktivister riskerar fängelse för slakteriaktion

Natten till den 5 augusti tog sig de tre medlemmarna i gruppen Farväl Köttindustri in i Skövde slakteri och oskadliggjorde slakteriutrustning för tiotusentals, kanske hundra tusentals kronor. Knivar, skärblad, sågklingor och styrreglage gjordes obrukbara till att döda och slakta djur. Dagen efter hade Expressen och TV3 stora reportage om

aktionen. Nu är de misstänkta för olaga intrång och grov skadegörelse, det senare ett brott som kan ge upp till fyra års fängelse.

- Det är så många liv som tas, helt i onödan eftersom vi inte behöver kött längre. Det finns ingen känsla för djuren kvar, vi ser dem bara förpackade i plastlådor. Respekten för liv har totalt försvunnit. Det är oförsvarbart och det är min plikt att göra något åt det, säger Ida-Lovisa Rudolfsson från

Skinnskatteberg, en av de tre medlemmarna i Farväl Köttindustri.

Aktionen mot köttindustrin var en i raden av ickevådsliga civila olydnadsaktioner som bl.a. djurrättssammanslutningen Räddningstjänsten utfört i Västsverige under de senaste åren. Räddningstjänsten är i första hand en djurfritagningsaktion som sysslat med att befria burhönor. Nu tog man dock alltså steget till att även göra motstånd mot köttindustrin.

Eftersom det är svårt att hitta hem åt så stora djur valde man istället för en fritagning att göra en "avrustningsaktion", inspirerad av plogbillsrörelsen.

Till skillnad från plogbillsrörelsens aktioner så använde sig dock inte Farväl Köttindustri av någon avancerad symbolik vid aktionen. De tyckte att själva oskadliggörandet av slakteriutrustningen räckte, enligt devisen "less is more". Aktionen talar för sig själv och budskapet är tydligt: vi ska inte döda djur.

Genom aktionen vill gruppen inspirera andra att göra något: - Med civil olydnad så ger man mycket av sig själv, man offerar

sin frihet för en god sak. Då kanske folk inser vilken vikt man lägger vid problemet, att det inte bara är en hobby. Förhoppningsvis kan det inspirera andra människor att göra någonting, till exempel att bli vegetarianer, säger Ida-Lovisa.

Aktionen var riktad mot hela köttindustrins industriella behandling av djur, inte bara själva dödandet. Trots detta valde Farväl Köttindustri att sätta slakten i fokus genom att oskadliggöra slakteriutrustning.

- Vi ville egentligen rikta in aktionen på hela processen i köttindustrin. Men hade vi valt att göra något där djuren föds upp, så hade djuren blivit lidande. Samma sak med djurtransporterna. Och hade vi valt att gå på konsumenterna så hade det varit för provocerande. Så vi valde slakterierna, och det är ju också där som livet tas, säger Ida-Lovisa.

Själva slakten ser aktivisterna i Farväl Köttindustri som en metafor för hela köttindustrin. Men aktionen var inte bara symbolisk, den gick även ut på att kasta grus i djurförtryckets maskineri.

- Även om det inte är säkert att vi räddar några djur rent konkret i vår aktion, så kan vi åtminstone göra det dyrt för köttindustrin att döda dem, säger Fredric Carlsson-Andersson från Huddinge, som också deltog i aktionen.

Vid sidan av av Fredric, Ida-Lovisa och den tredje aktivisten i Farväl Köttindustri - Pelle Strindlund - så har ett dussintal djurrättsaktivister hjälpt till med att få ut information om aktionen. Sedan aktionen utfördes så har hundratals flygblad om aktionen delats ut, hundratals affischer satts upp i flera svenska städer, en stödpicknick anordnats, hemsidan www.byebymeat.com uppdaterats och ett föredrag hållits under en djurrättshelg.

Reaktionerna har varit både positiva och negativa, och en debatt har flammats upp på bl.a. Metros hemsida. "Att på ett handgripligt sätt vandalisera annans egendom är emellertid för mig våld i allra högsta grad", skriver signaturen Kabonk. Den 48-åriga sjukgymnasten Kenn-eth skriver att "De som med ickevåld försöker stoppa våld är hjältar och kommer en gång att bli beskrivna som sådana i historieböckerna. Vad

skall du säga till dina barnbarn när de frågar dig om du åt djur? Att de var goda och du var bekväm för att sluta? Eller att det är rätt att äta allt som inte pratar och försvarar sig?"

Fredric säger att han tycker att aktionen i regel bemötts bra, ibland över förväntan. Han tycker också att den negativa kritiken på många sätt är nyttig. Den visar hur djupt värderingar sitter och hur hårt vi måste arbeta för att förändra. Köttindustrin har många försvarare som känner sig trampade på tårna när deras privilegier ifrågasätts.

Men han är besviken på att massmedia ofta varit mer intresserade av frågan om metoder, än syftet med aktionen. Massmedia har framför allt velat uppmärksamma det faktum att aktivisterna inte döljde sina identiteter, vilket annars är det vanliga i denna typ av aktioner.

- Ett vanligt mediatrick är ju att försöka splittra rörelsen. Därför har de försökt få oss att uttala oss illa om andra grupper. En reporter ville inte göra någon intervju med oss överhuvudtaget om vi inte uttalade oss om hemliga grupper. Han slapp, eftersom vi valt att inte säga

något om andra än oss själva, säger Fredric.

Efter aktionen greps aktivisterna och de kan nu räkna med fängelsestraff. Det är ett hårt pris att betala men de valde ändå att göra aktionen öppet.

- Vi kanske kan få bort ligiststämpeln på veganer genom att vi inte är anonyma, säger Ida-Lovisa.

I rättegången kommer aktivisterna att argumentera för att bli frikända. Om de ändå blir dömda så kommer de att acceptera ett eventuellt fängelsestraff. Men de kommer inte att betala något skadestånd för det hon har gjort.

- Pengarna går ju till köttindustrin. Det vore att säga "förlåt". Och jag ångrar inte vad jag har gjort, säger Ida-Lovisa.

Detta betyder att de kan få kronofogden efter sig resten av livet, och de tvingas att leva på existensminimum - något som avskräcker många från att göra

öppna aktioner.

- Det var ett stort beslut, som det har tagit några år att fatta. Men jag har aldrig haft några sparade pengar, och jag tror heller inte att jag kommer att få det. Nu har jag gjort det här valet och är beredd att ta vad som kommer att hända, säger Fredric.

När allting är över kommer Farväl Köttindustri att sammanfatta sina tankar om vad som har hänt i ett häfte eller en bok, och de kommer att prata med människor och hålla föreläsningar.

- Vi vill vara till inspiration för andra, detta är bara början till något stort. Vi vill hjälpa andra grupper att komma igång, det är bara att höra av sig, säger Ida-Lovisa.

För tillfället är aktivisterna i Farväl Köttindustri släppta. Datum för rättegång är ännu inte satt.

Johan Jaatinen

Smutsigt och dålig djurhantering på slakteriet

Tidningen Djurens rätt har tagit del av livsmedelsverkets senaste inspektionsrapporter från slakteriet i Skövde. Både myndighetens officiella inspektion - något som anmälts på förhand - och överveterinärens kvartalsrapporter avslöjar mängder av brister. Överveterinär Rune Espefält konstaterar i de två senaste kvartalsrapporterna att "nedfallande grisar vid ingång till svinchock är ett ständigt återkommande problem", att det vid flera tillfällen varit "mycket föroreningar på slaktkropparna" och att framdrivningen mot slakten "ger ofta upphov till stock-

ningar av djuren". Det senare torde leda till stor stress och lidande för djuren. Vid livsmedelsverkets föranmälda inspektion den 14 mars radade myndigheten upp inte mindre än 44 punkter där slakteriet kritiserades. Kritiken rörde främst uteslutande brist på renhållning och hygien. I inspektionsprotokollet kritiserar man bl a att 250 svin hade trängts in i samma box, att stora delar av slakteriet var angripet av rost och intorkad smuts och att det finns risker för att smitta kunde sprida sig från slakteriet till det närliggande reningsverket.

Jens Holm

Polisen: "Bra med protester mot dålig djurhållning"

Sören Johansson är polisinspektör i Skövde. Han har arbetat 28 år som polis men aldrig varit med om att några lagbrytare har anmält sig själva. Inte på det sättet Farväl Köttindustri gjorde i alla fall.

- Jag måste erkänna att jag blev lite fundersam när de ringde och berättade att de var de som hade brutit sig in på slakteriet. Men jag förstod ganska snart varför de hade gjort det.

Vad tycker du om aktionen och de som utförde den?

- Ja, ungdomarna var trevliga att prata med. De förklarade varför de hade gjort det. Jag har full förståelse för att man protesterar mot både svensk och utländsk djurhållning. Det har jag inte det minsta problem med, men man får förstås inte bryta mot lagen. Man måste hitta andra medel.

Jens Holm

Del 5

Efterord

Vi är inga hjältar. Det vi gjorde kan alla göra. Vår aktion är bara en början; fortfarande är det långt kvar och mycket arbete återstår.

Att göra en aktion är en sak. Nu börjar det spännande. Genom samtal och diskussioner hoppas vi att det vi har påbörjat kommer att leva vidare, spridas. Vill ni komma med kritik, glada tillrop eller fråga om något så finns vår e-post-adress och hemsida kvar: farvalkott@mail.com, www.byebymeat.com.

Vad hände sedan?

När jag skriver det här känns det som om våren är nära, utanför fönstret smälter snön bort och min pappa säger att han funderar på att bli vegetarian. Natten till den 5 augusti är för länge sedan.

En av tankarna med aktionen var att få folk uppräckta ur sina vardagslunkande vanor, börja ifrågasätta vad det är de äter och få till en diskussion och ställningstagande. Jag tror att vi har lyckats med det, vi har påverkat. Debatten och ifrågasättandet finns där och vi har med vår aktion visat vilka viktiga frågor det här handlar om. Det har varit en hoppfull höst. Allt fler i min omgivning har slutat att äta kött och sagt att de också vill hjälpa till att förändra. På TV har det visats vidriga bilder från svenska slakterier, det har diskuterats

i debattprogram och verkligheten har tagit klivet rakt in i folks vardagsrum. De flesta är nu mera medvetna om hur illa djuren behandlas i köttindustrin och allt fler vill göra något åt det.

Vi har fått papper på papper skickade till oss, kvitton på reparationer efter oss "vandaler". Detaljerade listor på vad det var vi förstörde, obrukbara bröstbensågar och knivar utan egg, som poesi. Det känns självklart, varför ska det finns sågar som skär av bröstben och knivar som dödar? 189,733 kronor exklusive moms hälsar Cato Gustavsson, VD för Skövde slakteri att vi har förstört för och som han vill ha tillbaka. Om en vecka ska vi och Cato träffas i Skövde tingsrätt. Vi ska då förklara varför vi har valt att förstöra hans slakteri-

utrustning. Han ska förklara varför han har valt att tjäna pengar på att djur dödas på löpande band i en fabrik. Jag, Fredric och Pelle är skäligen misstänkta för grov skadegörelse och olaga intrång. Borde inte även Cato stå till svars, vara misstänkt och brottslig? Borde inte även de som konsumerar kött och väljer att blunda eller passivit titta på vara skäligen misstänkt kriminella?

Vi är mycket stolta och glada över vad vi har gjort och ser fram emot rättegången. Vi ser även fram emot de föreläs-

ningar och kurser vi kommer fortsätta att hålla och vi kommer bli lika glada i fortsättningen när folk i vår omgivning kommer fram vid middagen och berättar att de slutat äta kött. För det är det som behövs nu, för att det ska bli ett farväl till köttindustrin, att vi gör det tillsammans.

Tack för att vi hjälps åt
Vi ses
och kram

Ida-Lovisa Rudolfsson
Skinnskatteberg
den 2 februari 2002

Tack

Farväl Köttindustri vill tacka:

Alla som kritiserat, stöttat och hjälpt oss
Stödgruppen (Johan Jaatinen, Karolina Lindén, Linnéa Nilsson,
Tobias Ryen, Åsa Rehdell, Patrik Johansson)
Rönnaug Lunke
Lina Flyrén
De personer som skänkt pengar
Jenny Husvall
Atilla Piskin-Drugge
Plastgrisen Elliot
Peter Nilsson
Våra hemliga vänner - ni vet vilka ni är

Ida- Lovisa vill tacka:

Fredric Carlsson-Andersson
Pelle Strindlund
Jennie-Anna McMillen
Mamma, Pappa, Emma och Magnus
Stödgruppen
Johan Jaatinen
Tomas Di Leva
Joseph Boeys
Alla de som ser vilken galen värld vi lever i och gör något åt det.
Alla vänner, för kramar, stöd och hjälp. Men också för
oliktänkande och ifrågasättande.

Pelle vill tacka:

Alla som tagit sig tid att prata med mig om aktionen.

Fredric vill tacka:

Ida-Lovisa Rudolfsson
Pelle Strindlund
Mina personliga stödpersoner
Josefine
Evelina Joëlson
Kollektivet Bangladesh (Sjötorp)
Stockholms Djurrättsaktivister, RSM
Mamma
Alla som kämpar mot tjuvsamhället, både öppet och hemligt

Hammarkulletorget 34
424 37 Angered
0705-18 84 71

info@raddningstjansten.org
www.raddningstjansten.org
mailinglista: raddningstjansten-subscribe@yahoooogroups.com

Farväl Köttindustri är en del av djurrättssammanslutningen Räddningstjänsten. Allt Räddningstjänstens arbete sker ideellt. Vi är tacksamma för alla bidrag!

Pg: 405 71 96 - 0.

Natten till den 5:e augusti 2001 tog sig gruppen Farväl Köttindustri in på Skövde slakteri. Aktivisterna förstörde slaktknivar, sågklingor, styrreglage och annan slakteriutrustning, för sammanlagt 189 733 kr plus moms. I detta häfte har de samlat tankar kring bland annat aktionen, stödarbetet och omgivningens reaktioner.

farvalkott@mail.com

www.byebymeat.com

0705-18 84 71